

Naročnina za Jugoslavijo:
 ololetno 180 din, za 1/2 leta
 90 din, za 1/4 leta 45 din,
 mesečno 15 din; za ino-
 zemstvo: 210 din. — Pla-
 ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 43.

Uredništvo in upravnništvo
 je v Ljubljani v Gregorči-
 čevi ulici 23. — Rokopisov
 ne vračamo. — Račun pri
 poš. hranilnici v Ljubljani
 št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
 sredo in petek

Ljubljana, petek 16. aprila 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Ne odnehati!

Skoraj redno so trgovci na naših zborovanih prisiljeni, da konstatirajo, kako so ostale po vrsti vse njih zahteve neizpolnjene. Ni odpravljena neenakost pri plačevanju davkov; niso bili ukinjeni privilegiji nabavljalnih in konsumnih združenj, niti najmanj ni bilo omejeno krošnjarstvo in šušmarstvo, vedno večji je pritisk kartelov in velikih tujih kapitalističnih velepodjetij, nič se ne stori proti prodiranju tujega kapitala, nič proti pogubni konkurenci raznih filialnih in drugih prodajnih sistemov, ne olajša se davčno breme trgovcev, itd., skratka, vse glavne zahteve trgovstva so ostale nerešene in neizpolnjene. Te težke izkušnje so med trgovstvom vedno bolj utnjale mnenje, da so odveč že vse resolucije in spomenice in da je treba seči po bolj učinkovitih sredstvih. Nastalo pa je tudi drugo in silno nevarno ter vseskozi napačno mnenje, da so sploh vse trgovske organizacije odveč, ker itak nič ne morejo doseči. Pojavila se je zato pri nekaterih resignacija, da je sploh odveč vsa borba za pravice trgovstva in da je zato najbolje, če se sploh vsaka borba opusti.

Usodne posledice bi nastale ne le za trgovstvo, temveč za vse naše narodno gospodarstvo, če bi to malodušje zmagalo. Baš nasprotno je potrebno! Čim manjši so bili uspehi, tem bolj je treba stopnjevali borbo, čim manj se je upošteval glas trgovskih organizacij, tem več je treba delati za te organizacije! Čim večji je pritisk nasprotnikov trgovstva, tem večji mora biti odpor trgovstva. Vsako zdravo bitje se brani in bori proti neprijetnostim in tako mora postopati tudi trgovstvo. Ne odnehati, temveč stopnjevati je treba borbo!

To tudi zato, ker trgovstvo niti zdaleka ni izkoristilo vseh sil, ki jih ima na razpolago! Kaj vse bi moglo narediti trgovstvo samo za svoj tisk! Samo polovico tega, kar žrtvuje za tuje liste, naj bi trgovstvo žrtvovalo za svoje stanovsko glasilo in že bi bilo to tako močno, da bi moglo z vse večjim uspehom braniti interese trgovstva. Samo majhen del onega časa in denarja, ki ga trgovci žrtvujejo za druge organizacije, naj bi žrtvovali za lastne, pa bi imele njih organizacije desetkrat večji vpliv.

In kakšno finančno moč bi moglo imeti trgovstvo, če bi vsak trgovec le 1 dinar na dan žrtvoval za svojo organizacijo. 50 milijonov din bi se zbralo tako samo v enem letu in zbral bi se kapital, da bi prodiranje tujega kapitala prenehalo biti za trgovstvo nevarno.

Polno možnosti ima trgovstvo, da uspešneje vodi boj za svoje pravice, toda prvi pogoj je, da v svoji borbi ne odneha, temveč da jo dosledno in odločno nadaljuje. In izkušnje uče, da ta odločnost tudi ne bo brez uspeha. Res je sicer, da večina trgovskih zahtev še ni bila izpolnjena, toda z marsikatero svojo zahtevo je trgovstvo tudi že prodrlo in za mnoge svoje zahteve je pripravilo že tako ugodna tla, da moremo računati, da bodo te zahteve tudi izpolnjene. Padel je famozni št. 7. davčne novele, padla je dolžnost obveznega izdajanja računov, davčno breme industrijskim prodajalcem je bilo povišano, že pa smo doživeli tudi prve pozitivne okoliščine banov proti krošnjarstvu. Vedno bolj pa prodira tudi na odločujočih me-

stih uvidevnost, da so davčni privilegiji nabavljalnih in konsumnih združenj napačni in škodljivi tudi za državo. Le še malo vztrajnosti v borbi je treba, pa bo tudi to vprašanje ugodno rešeno.

In tako je tudi z mnogimi drugimi vprašanji. Dolgotrajna borba, ki jo vodi trgovstvo, je že dala svoje učinke, čeprav še ni prinesla popolne zmage. Toda ugodna tla za zmago so pripravljena in

Seja Centralnega predstavništva v Zagrebu

Čeprav smo že v ponedeljkovi številki obširneje poročali o seji Centralnega predstavništva v Zagrebu, objavljamo zaradi tedenskih naročnikov še vsaj kratko poročilo o seji.

Seja je bila sklicana predvsem zaradi veleblagovnice »Ta-Ta« in nove situacije, ki je nastala zaradi razsodbe državnega sveta. Posebno nujna pa je bila seja, ker je bila takoj drugi dan po objavi razsodbe državnega sveta že tudi odprta podružnica »Ta-Tec« v Zagrebu. Na seji Centralnega predstavništva se je o vsem tem temeljito razpravljalo in v ponedeljek je odšla tudi posebna deputacija Centralnega predstavništva h g. banu dr. Ružiču ter ga prosila, da ne dovoli ustanovitve veleblagovnice v Zagrebu. Ban dr. Ružič je deputacijo zelo ljubeznivo sprejel in ji obljubil svojo pomoč.

Na prijavo Združenja trgovcev v Zagrebu pa je uvedla postopanje proti otvoritvi podružnice tudi obrtna oblast v Zagrebu ter po ogledu prostorov podružnice odredila takojšnje zaprtje in zapečatenje prostorov. Odlok zagrebskega mestnega poglavarstva priobčujemo na drugem mestu.

Na seji Centralnega predstavništva se je konstatiralo, da se boj

treba je le še zadnje vztrajnosti, pa bo tudi končni cilj dosežen.

Ne odnehati! To mora biti geslo vseh zavednih trgovcev in vseh gospodarskih ljudi in zaradi tega gesla mora njih požrtvovalnost še narasti in se povečati.

Kar je pravilno, kar je gospodarsko dobro, to mora prodrati, tega nihče trajno ne more preprečiti. Zahteve trgovstva so pravilne, so gospodarsko utemeljene in

zato morajo te zahteve tudi prodrati. In prodrle bodo tem prej, čim bolj močno jih bodo mogle poudariti trgovske organizacije in čim bolj glasno jih bodo mogli naglasiti stanovski listi. Izhod iz sedanjosti stiske je le v delu za organizacije in za stanovske liste ter v volji, da se v boju za pravično stvar ne odneha. Brez izjeme vsi trgovci morajo to imeti vedno pred očmi!

proti »Ta-Ti« ne tiče le zagrebskih in beograjskih trgovcev, temveč vsega trgovstva Jugoslavije, ker pripravljajo »Ta-Ta« otvoritev podružnic tudi v Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu ter skupno z drugimi velekapitalističnimi podjetji, katerih prodajna organizacija je zgrajena na filialnem sistemu, tudi v vseh manjših podeželskih mestih.

Pa tudi ne glede na to je trgovstvo v tem vprašanju popolnoma solidarno, ker gre tu za prodiranje tujega velekapitala na naš notranji trg, ki je bil doslej trdno v domačih rokah. Trgovstvo je odločno proti filialnemu sistemu, proti sistemu industrijskih prodajnic in v boju proti tem ustanovam ne more in ne sme popustiti.

Velik del seje Centralnega predstavništva je bil posvečen tudi vprašanju, kako doseči, da se bodo zahteve in predlogi trgovcev in trgovskih organizacij bolj upoštevali. V tem oziru so bili storjeni potrebni sklepi, o katerih bodo trgovci pravočasno obveščeni.

Na seji so bili zastopani delegati vseh zvez trgovskih združenj ter so tudi vsi delegati podali kratka poročila o stanju na ozemlju njih združenj. Posebno številno so bila

zastopana slovenska združenja. Slovensko delegacijo sta vodila podpredsednik Zveze trgovskih združenj Ferdo Pinter in podpredsednik ljubljanskega združenja Roman Golob.

Seja je bila zelo dobro pripravljena od zaslužnega predsednika Centralnega predstavništva Nedeljka Savića, ki je podal tudi glavni referat. Predsedoval pa je seji predsednik zagrebskega saveza g. Milan Prpić, ki je podal tudi nad vse zanimiv referat o zadnjih zborničnih volitvah v Zagrebu ter o boju trgovstva proti filialnemu sistemu.

S posebnim odobravanjem je bil tudi sprejet temperamentni govor delegata skopljanskega saveza Vojina Varošića.

Seja je znova dokazala popolno enotnost jugoslovanskega trgovstva in predsednik Savić je bil v tem prijetnem položaju, da je mogel konstatirati, da je organizacija jugoslovanskega trgovstva v zadnjem času vidno napredovala.

Soglasno je bilo na seji konstatirano od vseh delegatov, da je prva naloga vsakega trgovca, da dela za napredek svojih organizacij in svojega stanovskega tiska. V tem je rešitev in pot k napredku!

Obstoj Jesenic — ogrožen

Silna podražitev surovin — Graditev redukcijske peči prepovedana? — Prevoz rud predrag — Vedno težja prodaja izdelkov

2600 delavcev je zaposlenih na Jesenicah pri KID in teh 2600 delavcev je tako dobro plačanih kakor v nobenem drugem podjetju v Jugoslaviji, saj znaša na Jesenicah povprečna dnevna mezda 67 din. Ves Gorenjski kot živi zato od Jesenic in beda ter najtežje pomanjkanje bi prišlo nad ves ta del naše lepe Gorenjske, če bi se ustavilo obratovanje v tovarnah KID.

In ta nevarnost je tu!

Zadnji »Tovarniški vestnik KID« na to nevarnost resno opozarja ter apelira tako na delavstvo kakor na njih svojece in na vso javnost, da podpro podjetje v njegovem boju za obstoj. In to pomoč mora naša javnost podjetju tudi dati, ker kdo prevzame odgovornost, če bi se nehalo tudi na Jesenicah kaditi iz dimnikov, če bi bilo nakrat 2600 dobro plačanih delavcev brez posla! Bila bi to katastrofa ki bi je že itak do skrajnosti oslabilo slovensko gospodarstvo ne moglo prenesti.

Ta nevarnost pa je večja, kakor se splošno misli. Saj smo vendar že doživeli, da se je ustavila tvor-

nia v Bistrici, vemo tudi, da je morala prenehati tvornica elektrod na Dobravi, čeprav je imela vse pogoje za obstoj, a baš te dni je morala ustaviti obrat tudi tvornica Petovija v Ptujju, že leta pa morajo Trbovlje omejevati svojo proizvodnjo. A še polno drugih tvornic stoji, ker niso mogle vzdržati konkurence s tujim velekapitalom ali ker jim je naša nesrečna gospodarska politika uničila pogoje za obstoj. Nič novega torej ni, da se ustavljajo v Sloveniji tudi stara in dobro vpeljana industrijska podjetja.

Sedaj grozi ta nevarnost že Jesenicam!

Podjetje se je sicer trudilo, da tvornico čim bolj modernizira ter je v ta namen investiralo težke milijone v naprave. Leta in leta že ne izplačuje podjetje nobene dividende, temveč se je ves čisti dobiček uporabljal samo za izpolnitev podjetja. Ta skrb za dvig podjetja je omogočila, da je bilo zaposlenih v podjetju na stotine novih delavcev in da se je njih povprečna dnevna mezda dvignila od 49 na 67 din. Poleg tega

je žrtvovalo podjetje tudi ogromne zneske v socialne namene. More se torej reči, da je podjetje v celoti storilo svojo dolžnost.

Toda nastale so nove težkoče, predvsem

zaradi dviga cen surovinam.

Staro železo se je podražilo za 70% in je l. 1936. je morala KID plačati za nabavo starega železa 14 milijonov din več ko prejšnje leto.

Kositer se je podražil za 44%, svinec za 228%, cink za 184% itd. Podražilo se je strojno olje, karton, hematit in drugi predmeti, ki jih mora tvornica kupovati.

Povišale so se tudi davščine

in carinske postavke in povečal se je davek na poslovni promet. Znova treba pripomniti, da je Jugoslavija edina država, ki pobira carino za uvoz starega železa, ko vendar danes povsod železa primanjkuje in so vse države vesele, da ga sploh dobe. Pri nas pa za piramo uvozu starega železa me-

Občni zbor

Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

bo v ponedeljek, 19. aprila 1937 ob pol 10. uri dop. v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Tyrševa cesta 1 b, II. nadstropje z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil).
6. Slučajnosti.

jo. Carino na staro železo je treba odpraviti in to naj doseže nastop javnosti.

Graditev redukcijske peči prepovedana?

Ker je nabava starega železa vedno težavnejša, je hotelo podjetje obnoviti redukcijske peči, da bi si pomagalo s staro domačo rudo. Takšne peči so pri nas obratovalne že stoletja dolgo, dokler ni prenehalo delo v rudokopih pod Golico. Čeprav pa je redukcijska peč edini izhod, ovirajo nekateri izgraditev te peči. Govore, da bo zgraditev redukcijske peči prepovedana. Dolžnost javnosti je, da to škodljivo in nikomur koristno namero prepreči!

Nadaljnja težkoča je v mnogo previsokih prevoznih stroških.

Vsa brezsmiselnost naše tarifne politike se kaže v teh previsokih prevoznih. KID mora plačati za prevoz starega železa iz Sušaka na Jesenice 450 dinarjev več, kakor velja prevoz iz Trsta čez Boh. Bistrico. Prevoz koksa je iz Sušaka za 152 din dražji. Kakšen smisel ima vendar podpirati z napačno tarifno politiko tuja pristanišča namesto domačih?

Se bolj značilna je prevoznina za oglje, ki ga potrebujejo Jesenice v velikih količinah. Dobavitelj oglja prihajani na prevoznini 190 do 650 din, če ga namesto na Jesenice preda v tujino!

Poleg tega ne dobe Jesenice nobenih prevoznih olajšav niti za železo, ki ga nabavljajo iz državnega rudokopa v Varešu. Te ugodnosti se odklanjajo zaradi Zenice, ki se za vsako ceno favorizira, pa čeprav bi se dosegel njen napredek le z ubijanjem domačih podjetij! Proti tej nesmiselni politiki, da se z državnim denarjem škoduje domačim podjetjem, mora nastopiti naša javnost!

Poleg tega naraščajo stalno

prodajne težkoče.

Naš prodajni trg je reven in če se hoče doseči večja potrošnja železa, potem je to dosegljivo le na ta način, da se železo čim bolj poceni. Kako pa to doseči, če cene surovin rastejo in če se ne dajejo domačemu podjetju prav nobene ugodnosti, temveč se nasprotno z napačno tarifno politiko še njegovo poslovanje otežkoča!

Poleg tega narašča stalno konkurenca. Zenica se z denarjem vseh davkoplačevalcev neprestano modernizira. Če se tu investira

Zakaj je bila zaprta podružnica 'Ta-Te' v Zagrebu

Odlok mestnega poglavarstva v Zagrebu

V naših prejšnjih številkah smo že obširno poročali, kako je bila podružnica veleblagovnice »Ta-Te« v Zagrebu oblastveno zaprta, njeni prostori pa zapečateni.

V naslednjem objavljamo besedilo odloka obrtne oblasti v Zagrebu. Glasi se:

»Na prijavo Združenja trgovcev za mesto Zagreb ter okraje Zagreb in Dugoselo, da je tvrdka Ta-Ta, delniška družba za proizvodnjo, konfekcioniranje in trgovino z različnimi trgovskimi predmeti v Beogradu, podružnica v Zagrebu odprla trgovsko obratovalnico velikega obsega, je odločilo mestno poglavarstvo po izvršenem ogledu v prostorih imenovane tvrdke in na podlagi predpisov § 89. zakona o mestnih občinah, na podlagi določb čl. 46. zakona o notranji upravi, na podlagi § 418. obrtnega zakona in predpisov uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovskih obratovalnic velikega obsega z dne 25. okt. 1934, štev. 37.207 ter na podlagi uredbe o podaljšanju veljavnosti uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovskih obratovalnic velikega obsega z dne 22. okt. 1936, Kab. št. 2120, ter na podlagi § 70., odst. 2., nadalje na podlagi § 106. in naslednjih, §§ 111., 119., odst. 2., in § 163. zakona o občnem upravnem postopku,

da mora tvrdka »Ta-Ta, delniška družba za proizvodnjo, konfekcioniranje in trgovino z različnimi predmeti v Beogradu, podružnica v Zagrebu«, takoj, še danes prenehati z opravljanjem svoje trgovinske obratovalnice velikega obsega v Zagrebu, Preradovičeva ulica 16, v vseh prostorih parterja in I. nadstropja pod grožnjo, da bodo sicer njeni trgovski prostori uradno zapečateni ter da ev. ugovor proti temu odloku nima odločilne moči.

Razlogi:

Z ogledom v prostorih imenovane tvrdke dne 8. aprila 1937 je bilo ugotovljeno, da je ta tvrdka uredila prodajne prostore za promet z odjemalci s ciljem prodaje v dve nadstropji te hiše v Preradovičevi ulici 16 v Zagrebu.

Blago od približno sedmih glavnih prometnih strok je razdeljeno v dveh nadstropjih po oddelkih, pri vsakem oddelku pa so postavljene na posebnih stojalih napisne table, ki naznanjajo, katere vrste blaga se nahajajo v posameznih takšnih oddelkih.

Razen tega se nahaja v posameznih oddelkih posebna blagajna za direktno plačevanje odjemalcev v posameznih oddelkih prodanega blaga. Posamezni oddelki nimajo nad seboj nobene posebne kontrole, temveč prodaja osebje tega oddelka blago samostojno in tudi direktno sprejema plačila.

V parterju se nahaja velik ulični prodajni prostor, v katerem je 13 napisnih tabel, ki označujejo vrsto blaga ter sedem posebnih blagajn za sprejemanje plačil.

V parterju pri dvorišču je en prodajni oddelek z eno blagajno.

V prvem nadstropju je sedem prodajnih prostorov (oddelkov), razvrščenih po strokah za vsak oddelek ali kombiniranih. V teh prodajnih oddelkih so nameščene

Ko odhaja dr. Marn z mesta, ki ga je toliko let z uspehom upravljaval, želi vsa slovenska gospodarska javnost, da bi bila slovenskemu gospodarstvu njegova delavnost ohranjena še mnogo let! Moža z izkušnjami, iniciativnostjo in delavnostjo načelnika dr. Marna slovensko gospodarstvo ne more pogrešati.

tri velike posebne blagajne in 7 malih pomožnih blagajn s celicami oz. pregrajami iz pločevine.

Sistem namestitve blaga za prodajo za ogled potrošniški publici je izveden na ta način, da je blago nameščeno na posebnih prodajnih mizah, in sicer tako, da je blago vedno dosegljivo odjemalcem ter jim vedno na ogled. Prodani predmeti se na teh mizah nadomeščajo iz skladišča, ki se nahaja izpod prizemnega uličnega lokala v kleti in ki je zvezano z dvema stopniščema (zavitima) z lokalom poleg rednega direktne stopnišča.

Blago se prodaja na približno 55 različnih prodajnih pultih. Po izjavi, ki je bila dana ob ogledu, je za vsakim pultom prodajalka, nekaj pultov skupno pa tvori oddelek, kateremu je dodeljena blagajna, bodisi večja, bodisi pomožna. Dolžnost blagajničarke opravlja ona prodajalka, na katere pultu je nameščena blagajna.

Na podlagi vseh teh činjenic se je mestno poglavarstvo prepričalo, da je ta »Ta-Ta, d. d. za proizvodnjo, konfekcioniranje in trgovino z različnimi predmeti v Beogradu, podružnica v Zagrebu, odprla in uredila v Preradovičevi ulici št. 16 v Zagrebu trgovsko obratovalnico velikega obsega, kar je v nasprotju z določbo čl. 2. uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovskih obratovalnic velikega obsega. V konkretnem primeru so ugotovljeni vsi kriteriji čl. 2. uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovskih obratovalnic velikega obsega z dne 25. okt. 1934, II. št. 37.207, ker se prodaja v dveh nadstropjih, ker je sistem prodajne organizacije urejen po oddelkih, ki so razdeljeni po strokah in ker prodaja tvrdka okoli sedem vrst blaga raznih glavnih strok po tem sistemu.

Ker je začela imenovana tvrd-

ka poslovanje v obliki trgovske obratovalnice velikega obsega, je moralo mestno poglavarstvo izdati odlok, s katerim se ta nedovoljeni način prodaje prepove.

Z ozirom na okoliščino pa, ker je izvrševanje predpisa uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovskih obratovalnic velikega obsega v javnem interesu, ki je tudi izražen v določilih te uredbe, in sicer zaradi razlogov, zaradi katerih je bila uredba tudi izdana, je smatralo mestno poglavarstvo prepoved poslovanja za nujno po predpisu § 119., odst. 2., zakona o občnem upravnem postopku ko tudi v javnem interesu ter zato pravemu sredstvu stranke proti temu odloku ni moglo priznati odločilne moči.

Iz teh razlogov je bil izdan odlok kot v svojem dispozitivnem področju.

Proti temu odloku ima nezadovoljna stranka pravico pismenega ugovora v smislu predpisa § 111. zakona o občnem upravnem postopku temu mestnemu poglavarstvu v roku 15 dni.

Ugovor se mora kolkovati s 30 din državne, 30 mestne in 3 dinarji banovinske takse.

O tem se obveščajo:

1. Tvrdka Ta-Ta, d. d. za proizvodnjo, konfekcioniranje in trgovino z različnimi predmeti v Beogradu, podružnica v Zagrebu v roke člana ravnateljstva g. Lafkovića Franje v Zagrebu, Zrinjski trg, poslopje »Sava«, zavarovalnica, ali člana ravnateljstva Maksimovića Jovana v Zagrebu, Trg kralja Petra 8, ali v roke prokurista Janovića Zvonimira v Zagrebu, Preradovičeva ul. 16.

2. Združenje trgovcev za mesto Zagreb ter okraje Zagreb in Dugoselo v Zagrebu, Zrinjski trg 14.

Predsednik mestne občine:

dr. Pejičić s. r.

Politične vesti

O razgovorih turških državnikov Izmet Inenija in Ruždi Arasa z dr. Stojadinovićem je bil izdan uradni komuniké, ki med drugim pravi: Vsi trije državniki so mogli na svojih sestankih ugotoviti popolno skladnost skupnih interesov obeh držav ter popolno istovetnost stališč glede vseh zunanje-političnih vprašanj. Nadalje so proučili vse obveznosti, ki izvirajo iz prej sklenjenih paktov kakor tudi onih, ki so bili sklenjeni v zadnjem času ter ugotovili, da ti pakti popolnoma ustrezajo ciljem, za katerimi stremita obe državi v okviru Balkanske zveze ter pakta o Zvezi narodov. Končno so ugotovili, da služijo ti pakti interesom obeh držav ter interesom splošnega mira.

Češkoslovaški listi pišejo, da se je v razgovorih dr. Stojadinovića z Izmet Inenijem in Ruždi Arasom zlasti govorilo o možnosti vstopa Bolgarske v Balkansko zvezo.

Ostavka bolgarskega trgovinskega ministra je bila sprejeta. Kot njegov naslednik se pričakuje v prvi vrsti predsednik trgovinske zbornice v Plovdivu g. Obrejkov.

Italijanski listi napovedujejo, da se bodo v kratkem začela med Romunijo in Italijo pogajanja za sklenitev podobnega sporazuma, kakor je bil sklenjen med Jugoslavijo in Italijo.

Dr. Sušnik odpotuje dne 22. v Benetke, kjer se bo sestal z Mussolinijem. Skušal bo razčistiti italijansko-avstrijske odnose z ozirom na zadnje zunanje politične dogodke.

Predsednik dr. Beneš je ob priliki proslave obletnice španske republike čestital predsedniku španske republike.

Vse časopise v zapadnih državah živahno komentira poraz reksistov ter naglašja, da pomeni ta poraz tudi poraz vseh drugih diktatorskih režimov. Belgijske volitve so bile veseli dan za demokracijo, naglašajo pariški listi.

Lord Churchill je v angleškem parlamentu predlagal, naj bi pet velesil Anglija, Francija, Italija, Nemčija in Rusija pozvale obe stranki v Spaniji, da se vojna likvidira. Prehodni režim naj bi trajal 6 let. Za prvi dve leti bi bil vojaškega značaja in šef vlade bi bil sedanji branitelj Madrida gen. Miaja. Ta vlada bi obnovila v Spaniji red in zakonitost in nato razpisala nove volitve in jih tudi izvedla. Stranka, ki tega predloga ne bi sprejela, proti tej naj bi vzele odločno nastopile. — Odmev tega predloga je precej različen. Dočim so ga Rusi takoj sprejeli, nočejo v Rimu in v Berlinu nič o njem slišati, ker se boje, da bi potem prodrlo francosko-angleško stališče.

Boji na madridski fronti se nadaljujejo z vso vehemenco ter je iniciativa še vedno v rokah vladnih čet. V univerzitetnem mestu je obkoljenih 10.000 Francoskih vojakov, ki so zaman poskušali, da bi se skozi oblego prebili. Ker so ti Francoski vojniki že pet dni brez hrane in vode, računajo vladni krogi, da se bodo morali udati. Na guadalajarski fronti so republikanci začeli zopet ofenzivo ter so prodrli že 116 kilometrov severno od Madrida. Tudi Baskijci so začeli zopet napadati. Iz Francovega tabora poročajo sicer o napadih republikanskih čet, toda dostavljajo, da so bili njih napadi povsod odbiti.

Francove čete so na vsej črti v defenzivi. Vladne čete so na več frontah znova napredovale.

Angleški parniki so prodrli blokado Francoskih ladij v Biskajskem zalivu ter prepeljali živež v Santander.

Vodja angleške delavske stranke Landsbury je odpotoval v Berlin, da se sestane s Hitlerjem. Ob svojem odhodu je dejal novinarjem, da gre raje s Hitlerjem na mirovno konferenco, kakor pa da bi se odločil za vojno.

Dr. Schacht je baje ponudil van Zeelandu popoln politični in gospodarski mir, če dobi Nemčija njej potrebne gospodarske koncesije.

Ameriško vrhovno razsodišče je razsodilo, da je Wagnerjev zakon o delavskih kolektivnih pogodbah zakonit. S tem je vrhovno sodišče izpremenilo svoje prejšnje stališče ter se izjavilo za Rooseveltov program. Noče pa nove razsodbe priznati Ford, ki noče priznati nobene kolektivne pogodbe.

Ker je bil spor zaradi polaganja vencev na grob Hitlerjevih staršev likvidiran, je odpotoval avstrijski notranji minister Gleisse-Horstenau v Berlin, kjer se bo udeležil slavnostne posvetitve novega poslopja za vojni arhiv.

Hrvatski komunist Avgust Cesa-

rec, ki živi že več let v Moskvi, je bil kot trockist aretiran ter se nahaja v zaporih Lubianke.

Malo razveseljiv jubilej

25 let ima Gornja Radgona leseno barako za železniško postajo

V »Trgovskem listu« smo že ponovno opozarjali na nujno potrebo, da dobi obmejna Gornja Radgona novo doseganje lesene barake lepo in dovolj prostorno zidano postajo. 25 let je že poteklo, ko je bila začasno postavljena sedanja lesena baraka, 13 let je poteklo, odkar Gor. Radgona že neprestano zahteva, da se poveča sedanje, popolnoma nezadostno postajno poslopje. Toča vse predstavitve in resolucije so bile zaman in Gornja Radgona ima še vedno leseno barako za postajo. V proslavo 25letnice odkar je dobila Gornja Radgona svojo, danes že znamenito leseno barako za železniško postajno poslopje, so podvzele gospodarske organizacije Gornje Radgone novo akcijo, da se že enkrat zgradi v Gornji Radgoni zidano postajno poslopje. Potreba takšnega poslopja je več ko evidentna.

Upoštevati treba predvsem, da je med tem postala Gornja Radgona obmejna postaja, kjer posluje tudi obmejna policija, carinarnica, carinski posrednik in veterinar zaradi sadnega izvoza. Poleg tega zahteva prestiž države, da je obmejna postaja vsaj kolikor toliko reprezentativno poslopje, ne pa navadna stara lesena baraka.

A tudi v interesu prometa mora dobiti Gornja Radgona novo postajo. Promet na gornjeradgonski postaji je namreč zelo živahen ter dosega nekatere dneve tudi 24 vagonov prometa. Med drugim se pošilja z gornjeradgonske postaje na leto 600 vagonov sadja, 200 vago-

nov živine, 500 vagonov lesa, žita in deželnih pridelkov, poleg tega pa še zelo veliko kosovnega blaga, zlasti gaje in perutnine. Vsa postaja meri le 26 kvadratnih metrov. Na tem ozkem prostoru pa morajo poslovtati postajni načelnik, prometni uradnik, ki opravlja tudi blagajniške posle, obmejna policija, carinarnica, živinozdravnik in carinski posrednik. Da mora pri tem trpeti promet, je več ko jasno.

Zato je nad vse upravičena zahteva gospodarskih slojev Gornje Radgone, da se že enkrat zgradi v Gornji Radgoni primerno železni-

ško postajno poslopje, še tem bolj, ker je Gornja Radgona tudi tako dober plačnik davkov, da bi že samo iz tega naslova smela z vso pravico zahtevati, da se njena stara zahteva uresniči.

V 25 letih je lesena postajna baraka res že odslužila svojemu namenu in 25 letnica naj se praznuje s postavitvijo novega obmejnega poslopja, ki bo železnici v čast, vsemu prebivalstvu Gor. Radgone v ponos in dokaz, da država ne zanemara interesov svojih davkoplačevalcev, zlasti pa ne interesov obmejnega prebivalstva.

rani kapital rentira ali ne, za to nihče ne vpraša. In prav tako ne bo nič hudega, če bo imela Zenica deficit, ker bo tega plačala država. In sedaj naj konkurira zasebno podjetje z vsemi privilegiji obdarjenemu državnemu podjetju, ki more poleg tega vedno računati na brezobresten in celo brezplačen državni kredit! Denar davkoplačevalcev se sme uporabljati samo plodonosno in ne v škodo domačih podjetij! Dolžnost naše javnosti je, da to načelo uveljavil.

Navedli smo težave, ki ogrožajo nadaljnje obratovanje Jesenic. Prava katastrofa za vse slovensko gospodarstvo bi bila, če KID teh težkoč ne bi mogla premagati.

Zato ne sme biti apel na slovensko javnost brezuspešen, temveč vsa javnost mora solidarno in krepko podpreti zahteve Jesenic, da bodo mogle te obratovati in dati vsemu Gorenjskemu kotu kruha in zaslužka.

Na Jesenicah ne smejo dimniki ugasniti, na Jesenicah morajo stroji teči naprej! Slovenska javnost naj za to poskrbi!

Načelnik dr. Marn upokojen

Načelnik trgovinskega oddelka banske uprave dvor. svetnik doktor Rudolf Marn je bil upokojen. Z njim odhaja z oddelka mož, ki je ta oddelek organiziral in ga vodil skozi celo vrsto let, tudi v najbolj težkih razmerah, uspešno in v zadovoljstvo vseh gospodarskih krogov.

Dr. Rudolf Marn se je že zgodaj posvetil delu za napredek našega gospodarskega življenja. Posebno uspešno pa je deloval za napredek trgovskega društva »Merkur« ter prirejal po vsej Sloveniji številna predavanja o najraznovrstnejših gospodarskih vprašanjih, zlasti pa o davčnih. Zelo mnogo je deloval tudi za razvoj gospodarske publicistike. Celih 16 let je bil urednik »Trg. vestnika« ter ustanovil in sestavil tudi »Trgovski koledar«. Poleg tega pa je objavil v raznih listih celo vrsto strokovnih člankov ter napisal tudi več brošur.

S posebno vnmemo se je posvetil napredku obrtništva. Z nasveti in organizacijskim delom je pomagal pri ustanavljanju obrtniških organizacij, poleg tega pa deloval v ta namen tudi publicistično. Bil je prvi urednik glasila obrtništva »Deželne zveze obrtnih zadrug« ter kasneje tudi urednik »Slovenskega obrtnika« in »Gostilničarja«. Mnoga obrtniška društva so dr. Marna v priznanje njegovih zaslug izvolila tudi za svojega častnega člana.

Dr. Marn je bil nadalje med ustanovitelji ljubljanskega velesejma ter eden prvih in najbolj agilnih delavcev za ustvaritev te naše lepe in prekorsne gospodarske ustanove.

Velik del svojih izrednih sposobnosti je posvetil dr. Marnu napredku tujkega prometa. Ko je bila l. 1905. ustanovljena »Deželna zveza za tujski promet«, je bil dr. Marn njen prvi referent in tajnik. Organiziral je po vsej Sloveniji celo vrsto predavanj o nujnosti pospeševanja tujkega prometa. Cela vrsta tujsko prometnih društev je nastala po njegovi iniciativi in z njegovim sodelovanjem. Zaradi velikih zaslug doktorja Marna za razvoj našega tujkega prometa je bilo tudi samo po sebi umevno, da je postal leta 1923. predsednik Zveze za tujski promet, ki jo vodi še danes. Cela vrsta naših občin, zlasti na Gorenjskem, je izvolila dr. Marna v znak svoje hvalečnosti za svojega častnega člana.

Končno se moramo s hvaležnostjo še spominjati pomoči, ki jo je izkazoval dr. Marn vedno tudi »Trgovskemu listu«, za katerega je napisal tudi celo vrsto lepih, aktualnih in zanimivih člankov.

Domača obutvena industrija propada

Tvornica čevljev »Poetoviac« v Ptujju je s 15. aprilom odpovedala vsem delavcem, s 30. junijem pa vsem uradnikom, ker bo obrat ustavila. Kot vzroki uslativite obrata se navajajo: padeč plačilne moči prebivalstva, neenaka konkurenca tujih čevljarstev velepodjetij, in uvedba novih »banovinskih« trošarin, s katerimi se čevlji znatno podražijo. Če se ne posreči, da se uspešno zaključijo pogajanja z neko finančno skupino za prevzem tvornice, potem bo tvornica definitivno ustavila svoje poslovanje, cela vrsta naših ljudi pa bo ob kruh in zaslužek.

Tako se nadaljuje nevzdržno proces propadanja domačih podjetij zaradi konkurence tujih kapitalističnih velepodjetij. A vse zahteve domače industrije in domače trgovine, da se to prodiranje tujega velekapitala ustavi, so zaman. Ali naj res veljajo tuja velepodjetja pri nas več ko domača jugoslovanska?

Zahteve trgovcev in industrialcev Južne Srbije

Trgovinsko-industrijska zbornica v Skoplju je po dvodnevnem zasjedanju sprejela obširno resolucijo, v kateri navaja zahteve Južne Srbije.

Predvsem zahteva, da se čim prej ustanovi gospodarski svet, v katerega naj bi bili poklicani vsi najboljši poznavalci našega gospodarstva iz vseh pokrajin. Nadalje zahteva zbornica, da se izpremenjena zakonska določila o Narodni banki in o državnih zavodih, da bi mogla ta laže kreditirati naše gospodarstvo. V eskontne odbore, ki bi odločali o prošnjah za kredite, naj bi bili imenovani gospodarski ljudje na predlog zbornice. Izpremenje naj se tudi predpisi glede Prizada, da ne bodo trgovci izključeni iz notranje trgovine in da bo Prizad kupoval opij, kokone in bombaž tudi od trgovcev. V resoluciji se nadalje navaja cela vrsta zahtev, da se zboljša tujski promet v Južni Srbiji. Zahteva se nadalje, da se banovinska trošarina na vino in pivo plačuje, ko se daje vino in pivo v promet in v potrošnjo. Več zahtev je bilo tudi sprejetih glede pospeševanja industrializacije Južne Srbije.

Glavna skupščina Jugoslovansko-nemške trgovinske zbornice

V nedeljo dopoldne je bila v Beogradu glavna skupščina Jugoslovansko-nemške trgovinske zbornice, ki jo je vodil predsednik Živojin Nešić. Po pozdravu navzočih je predlagal, da se odpošljeta udanostni brzojavki kralju Petru in predsedniku Hitlerju ter pozdravne brzojavke celi vrsti vodilnih nemških in jugoslovanskih gospodarskih ljudi. Nato je poročal o razvoju trgovinskih odnošajev med Jugoslavijo in Nemčijo. Dočim je l. 1934 znašal uvoz in izvoz iz Nemčije 1094 milijonov dinarjev, je dosegel l. 1936. že sam izvoz v Nemčijo to vsoto. Nemčija je prišla v jugoslovanski zunanji trgovini s tem na prvo mesto. Nato je govoril o očitkih, da smo mi s tem postali preveč navezani na nemški trg, ker da je ta odvisnost od nemškega trga nevarna. Naglasil je, da uvaža Nemčija iz Jugoslavije predvsem deželne pridelke, živino, les in surovine, dočim uvaža Jugoslavija iz Nemčije stroje in aparate, barve, tekstilne izdelke in kemične izdelke. Tako se trgovina obeh držav koristno dopolnjuje. Mi uvažamo iz Nemčije precej enakomerno vse leto, dočim izvažamo predvsem po želji, radi česar je tudi sedaj naš aktivni saldo tako velik. Pripomniti pa je treba, da izkazi Narodne banke ne dajejo pravega pregleda o stanju medsebojnih

obveznosti. Pri velikem kupčijem prometu seveda ne more vsak posel potekati gladko, toda priznati je treba, da je dostikrat domača kupčija še mnogo bolj težavna ko kupčija z Nemčijo. Za izvoznike pomeni posebno težavo kolebajoči tečaj čekovne marke. Toda tega ni mogoče preprečiti.

Obseg našega izvoza v Nemčijo je odvisen od našega uvoza iz Nemčije in pri tem so državna naročila odločilna. Upoštevati je treba, da mora nemški dobavitelj vlagati svoje ponudbe na podlagi tečaja 14:50 din za marko, kar je mnogo pod uradnim tečajem. Zbornica se je v vseh posamez-

nih primerih trudila, da je odpravila vse težkoče pri poslovanju z Nemčijo. Po sprejetju tudi vseh drugih poročil so bile volitive ter je bil za predsednika zopet izvoljen Živojin Nešić. Od Slovencev sta bila izvoljena v odbor Josip Kavčič iz Ljubljane in Srečko Kranjc iz Maribora.

milijona ali 20,4% vseh plačanih carin.

Taks je plačala Slovenija 103 milijone ali 11,2%.

Trošarin je plačala Slovenija 116,8 milijona din ali 13,4%.

Vozniške taksè, razne druge dajatve 59,8, za pošto pa 25,9 milijona din.

Skupna fiskalna obremenitev Slovenije je torej znašala v letu 1930/31 999,1 milijona din ali 12,9%. Od takrat pa se obremenitev Slovenije ni zmanjšala, temveč še povečala (skupne banovinske trošarine, povišani davki na poslovni promet itd.).

Vsi izdatki državne uprave v Sloveniji so znašali 451 milijonov, delež Slovenije pri skupnih državnih izdatkih pa bi znašal 347 milijonov, torej skupno vsi izdatki za Slovenijo 798 milijonov ali za 200 milijonov manj, kakor pa znaša davčna obremenitev Slovenije. Pripomniti pa je treba, da je tudi samoupravna obremenitev Slovenije največja.

Te številke dokazujejo, da je načrt javnih del, kakor ga predlagajo slovenski inženirji, izvedljiv.

Navodila glede minimalnih mezd

Minister za socialno politiko je izdal navodila za izvajanje uredbe o minimalnih mezdah.

Po teh navodilih mora znašati minimalna mezda za nekvalificirane delavce:

stare nad 18 let v mestih z nad 5000 prebivalci ter v večjih tvorniških podjetjih najmanj 2 din na uro;

v krajih z manj ko 5000 prebivalci pa din 1,80 na uro.

Nekvalificirani delavec, ki še nima 18 let, mora dobiti 1,35 do 1,50 din na uro.

Mezde, ki bi bile manjše od teh ne veljajo.

Minimalne mezde, ki jih predpiše ban, pa znašajo za nekvalificirane nad 18 let stare delavce v mestih z nad 5000 prebivalci najmanj za 10-50% nad temeljno mezdo, t. j. za Surno delo najmanj 14,40-24 din na dan.

Za nekvalificirane delavce v krajih z manj ko 5000 prebivalci pa najmanj 12,95-21,60 din na dan za Surno delo.

Za nekvalificirane delavce izpod 18 let pa mora znašati mezda najmanj 10,80 do 18 din, v krajih z manj ko 5000 prebivalci pa 9,72 do 16,20 din.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 14. aprila objavlja: Razglas o prenosu voditve matičnih knjig na starokatoliško župnijo v Ljubljani — Razglas o proračunu mestne občine mariborske za leto 1937/38.; naredbo o proračunu mariborske občine ter mestne doklade, pristojbine in samostojne davščine — Razglas o proračunu mestne občine ptujske za leto 1937/38.

Občni zbori

Hranilnica v Križevcih, d. d., ima občni zbor dne 30. aprila ob 9. uri v prostorih Prekmurske banke v Murški Soboti. Delnice treba položiti do otvoritve občnega zbora.

Program javnih del v Sloveniji

Predlog slovenskih tehnikov — V 30 letih naj bi se izvedla vsa nuina javna dela, ki bi veljala približno 5 in pol milijarde dinarjev

Zadnja številka revije »Tehnika in gospodarstvo« objavlja program javnih del v dravski banovini, kakor ga je izdelala ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. V uvodu naglašajo odbor sekcije, da javna dela ne smejo biti neka zasilna akcija, ki se naj bi financirala v svrhu zaposlitve brezposelnih, temveč da se smejo razumeti pod javnimi deli samo gradnje, ki so važne za kulturni, gospodarski in socialni dvig naroda. Nobenih nesmotrenih investicij ne sme biti pri javnih delih. Zato je združenje slovenskih inženjerjev in arhitektov v smislu sklepa svoje blejske skupščine v juniju 1936 izdelalo podroben načrt najpotrebnejših javnih del, ki je tudi v skladu s potrebami države. Ta načrt more služiti kot dispozicija za izvajanje javnih del v Sloveniji. V načrtu so navedena vsa javna dela, ki bi se morala izvesti v 20-30 letih. Iz načrta pa je tudi razvidna nujnost teh del. Rešiti treba seveda tudi še finančno vprašanje teh javnih del, za kar pa so poklicani tudi drugi faktorji. Inženirji so pripravljeni tudi pri tem delu sodelovati. Obenem pa revija »Tehnika in gospodarstvo« tudi že opozarja, kako se more financiranje izvesti, ko takoj k članku o programu javnih del dodaja članek o deležu Slovenije pri državnih izdatkih in dohodkih. V tem članku je tudi ključ, kako financiranje izvesti.

Slovenski tehniki so torej svoje dolžnost izvršili. To priznanje se jim mora po objavi njih programa na vsak način javno izreči. Na naših politikih je sedaj, da omogočijo, da se bo ta program tudi začel izvajati. Naj bodo prepričani, da jim bo tu vsa slovenska javnost zvesto ob strani in da bo vsak njih uspeh slovenska javnost sprejela z največjim priznanjem. Na prvi pogled izgleda sicer program javnih del, kakor ga predlagajo naši inženirji in arhitekti, skoraj drzen, saj bi se v 30 letih porabilo za ta javna dela okoli 5 in pol milijarde din. Če pa upoštevamo, da bi vsako od teh izvršenih javnih del silno povečalo gospodarsko in pridobitno sposobnost Slovenije, potem tudi številka 5 in pol milijard ni več tako velika. Sicer pa izda Slovenija samo v 5 letih na javnih davščinah okoli 6 milijard. Če pa še upoštevamo, da bi pomenilo teh 5,5 milijard v 30 letih na leto le okoli 80 milijonov din, da pa Slovenija plača letno na davkih za približno 200 milijonov din več, nego prejme, potem je možnost realizacije načrta že celo vidna.

V glavnih obrisih predlagajo slovenski inženirji in tehniki naslednja javna dela:

Železnice

Prometno ministrstvo je izdalo v juliju uredbo z zakonsko močjo o programu železniških novih prog v prihodnjih 10 letih. Po tem programu bi se zgradilo 2090 km novih prog za znesek 5,5 milijarde din, od česar bi odpadlo na Slovenijo le 54 km prog za znesek 140 milijonov din, to je 2,5% vsega programa.

Ne glede na to, da bi bila s tem Slovenija silno zapostavljena tako z ozirom na število njenega pre-

bivalstva, ko še bolj z ozirom na njeno davčno moč, je ta program tudi v velikanskem nasprotju z osnovno zahtevo pametnega železniškega gradbenega programa, da morajo namreč biti nove železnice tudi rentabilne. Statistika pa dokazuje, da so železnice v Sloveniji tako rentabilne, kakor nikjer drugje v državi.

Tako je po statistiki železniškega ministrstva za leto 1935 bilo na 1 km potnikov

	abs.	v odst.
v direkciji		
Beograd	2915	69%
Zagreb	4290	101%
Ljubljana	8825	208%
Sarajevo	1732	41%
Subotica	3485	82%
v vsej državi	4249	100%

Za blagovni promet dobimo te številke: blaga v tonah se je prevozilo na 1 km

	abs.	v odst.
v direkciji		
Beograd	1278	66%
Zagreb	2065	107%
Ljubljana	3640	189%
Sarajevo	1754	91%
Subotica	892	46%
v vsej državi	1926	100%

Slovenija torej prednjači v vsakem pogledu.

Kot nujne proge, ki so neodložljive, označuje gradbeni program inženirjev te proge:

	milijonov km din
1. Črnomelj—Vrbovsko	42 115
2. Ureditev ljubljanskega kolodvora	— 75
3. II. tir Zidani most—Zagreb	75 85
4. Maribor—Ljutomer	55 95
5. Novo mesto—Brežice	42 80
6. Zboljšanje dolenskih prog	— 55
	214 505

Kot proge, ki naj pridejo v program, navaja program 15 prog, ki bi bile 470 km dolge in bi veljale 1.065 milijonov din.

Skupno ves železniški program torej: 1570 milijonov din.

Elektrifikacija

Zgradile naj bi se te velike elektrarne: Pod Jesenicami v bližini Most, pri Medvodah, v soteski Mali Predasl, kjer bi se zajezili vsi izvirki kamniške Bistrice, ter elektrarna Mecesovec. Vse te velike centrale bi se zvezale.

Vse te velike centrale bi veljale okoli 92 milijonov din, nadrobna elektrifikacija bi zahtevala 71 milijonov din, daljnovodi pa 81 milijonov din.

Elektrifikacija železnice (Področja—Podbrdo, Jesenice—Ljubljana, Št. Ilj—Rakek, Zidani most—Ljubljana) pa bi veljala 1,180 milijonov din, pri čemer so všteti tudi stroški za nabavo lokomotiv v višini 200 milijonov din.

Vsa elektrifikacija torej 1524 milijonov din.

Javna hidrotehnična in pogozdovalna dela

bi zahtevala naslednje izdatke:

	milijonov din
Izgradnja vodovodnih naprav	86,0
Izgradnja vodovodov regulacija rek	268,1
pogozdovalna dela	36,5
ureditev hudournikov	14,5
	45,0
skupno	450,1

Ceste in mostovi

Glavna načela, ki so bila odločujoča pri sestavi tega programa, so, da se popravi sedanje cestišče in usmeri tako, da bo služilo novim prometnim potrebam in da se zboljšajo zveze Slovenije s Prekmurjem, z vzhodom, z morjem in prilagode za tujski promet. V ta namen bi bili potrebni naslednji izdatki:

1. Za obnovo in gradnjo sodobnega cestišča 1,349,7 milijona din;
 2. za zvezo Ljubljane z morjem 75,000.000 din;
 3. za priključek Prekmurja na dravsko banovino 4 milijone din;
 4. za priključek dravske na savsko banovino 13,6 milijona din;
 5. za zvezo središč s severnimi deli Slovenije 27,400.000 din;
 6. za zgraditev cestnega omrežja na Bledu in v Bohinjskem kotu 34 milijonov din;
 7. za otvoritev Pohorja gospodarskemu in tujskemu prometu 41,200.000 din;
 8. za mostove 36,400.000 din.
- Skupno 1,598,3 milijona din.

Za javna poslopja

je predvidena vsota 534 milijonov din. Na prvem mestu je klinična bolnišnica v Ljubljani za 1500 novih postelj, za kar bi bilo potrebnih 100 milijonov din.

Slede naslednje postavke:

	milijonov din
popolna univerza	50,
cenena stanovanja	50,
zdravstveni domi	20,
justična palača v Celju	15,
glasbena akademija, umetnostna akademija z dvoranami za koncerte, predavanja in razstave	30

Med drugim tudi za aerodrome 12 milijonov din.

Skupno bi ta dela veljala nekaj nad 5 in pol milijarde din.

Javne dajatve Slovenije

V ozki zvezi s financiranjem teh javnih del pa je vprašanje javnih dajatev Slovenije, oz. koliko Slovenija plača in v kateri višini participira pri državnih izdatkih. O tem podaja podrobno sliko članek: Delež Slovenije na drž. dohodkih in izdatkih.

Neposrednih davkov je plačala Slovenija l. 1930/31 213,3 milijona din ali 10,6% vsega donosa na neposrednih davkih v državi.

Fiskalno breme Slovenije zaradi monopolov znaša 191 milijonov ali 11% obremenitve v državi. Carin je plačala Slovenija 237,4

Dobro telesno razpoloženje

je dostikrat samo od tega odvisno, kako ravnate z Vašimi notranjimi organi. Ako jih vedno le obremenjujete z novo hrano in ne skrbite ob enem za redno čiščenje, nastane kmalu nered, ki mu sledijo razne motnje. Takim zanemarjenim motnjam v prebavi pa sledijo dostikrat težka notranja obolenja.

Preizkušeno ubranilno sredstvo proti temu je

Rogaška slatina!

Pri rednem uživanju Vam ona na prijeten način čisti prebavni aparat in poveča njegovo odpornost. Povrne Vam se zopet splošno dobro razpoloženje!

Rogaška Slatina PREIZKUSITE TUDI VII!

Denarstvo

Jubilejni občni zbor Zanatske banke

Pod predsedstvom Milana Stojanovića je bila v nedeljo deseta redna letna skupščina Zanatske banke v Beogradu. Udeležba delničarjev je bila zelo dobra, saj se je osebno udeležilo skupščine 561 delničarjev s skoraj 200 tisoč delnic. V svojem otvoritvenem govoru je predsednik Stojanović poudarjal, da je rodilo 10letno delo banke dobre rezultate. Predlaga udanostno brzojavko kralju in pozdravne brzojavke raznim ministrom. Nato je prečital glavni direktor Dragić poročilo upravnega odbora.

Uvodoma omenja poročilo, da je tudi banka občutila splošno zboljšanje gospodarskega stanja. Povpraševanje po novih posojilih je naraslo. Dovolilo se je tudi več posojil, njih varnost pa se je povečala, ker je že polovica vseh posojil zajamčenih tudi s hipotekami. Tudi število eskontiranih menic se je povečalo. Znatno se je znižalo število vtoženih menic.

Država, ki je bila še vedno v zaostanku pri vplačilih delnic za 11.000.000, je te dni izplačala 3.500.000 din. Število delničarjev je lani neznatno padlo. Vseh delničarjev je bilo 8.314 z 225.000 delnicami. Število delničarjev pri podružnici v Ljubljani pa je naraslo od 397 na 464, število delnic pa za več ko 2200.

Zanimiv je tudi pregled o statistiki menic, ki so se iztožile po sodiščih. Najmanj takih menic je bilo pri podružnici v Ljubljani. Za to so tudi odpisi pri ljubljanski podružnici najmanjši. Dočim se odpise pri centrali v Beogradu nad pol milijona, pri gl. podružnici v Zagrebu nad 40.000, pri sarajevski skoraj 130.000 din, znašajo odpisi pri ljubljanski podružnici samo 9.570 din.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun so skupno sicer nazadovale za 2,9 milijona din, toda to le zaradi zmanjšanja vlog na tekoči račun.

Bruto dobiček se je sicer zmanjšal, zato pa se je povečal čisti dobiček od 2,26 na 3,16 milijona din.

Pripomnili bi še, da je ljubljanska podružnica dobila več kreditov, kakor pa bi ji po ključu šlo. Po ključu bi morala dobiti 10,29, dobila pa je dejansko 11,35 milijona din kreditov.

Po prečitani poročila se je začela debata o poročilu. Med drugimi je govoril tudi g. Josip Rebeck iz Ljubljane. Naglašja, da se gospodarske razmere v Sloveniji niso zboljšale, ker ni imela Slovenija kakor druge pokrajine dobre žetve. V težki stiski, v kateri živi slovenski obrtnik, mu je zlasti potreben cenovni kredit. Obrestna mera bi se morala zato še znižati! Doseže naj se, da se bodo delnice Zanatske banke pri licitacijah sprejemale tudi kot kavejca. Dividenda od delnic naj se oprosti dividendnega davka.

Nar. poslanec Stojadinović je omenil, da je poleg v marcu izplačanih 3,5 milijona din vnesenih v državni proračun še nadaljnjih 3,5 milijona din, da se bo s tem dolg države na nevplačani glavnic znižal od 11 na 4 milijone din. Od Slovencev je govoril še Ivan Mihelič iz Ljubljane. Nekateri delničarji so zahtevali, da se dividenda zviša. Na vse predloge je odgovarjal predsednik Stojanović, ki je med drugim dejal:

Očitek, da daje banka posojila v preveliki meri delničarjem, ne drži, ker imajo več ko polovico vseh posojil nedelničarji. Pri dovoljevanju posojil se gleda predvsem na moralno kvalifikacijo prosilca ter na varnost, ki jo nudijo. Zahtevi po pocenitvi kreditov in istočasno povečanju dividende se ne moreta spravitvi v

sklad. Banka zahteva danes od nedelničarjev 9, od delničarjev 8,5, od obrtnih zadrug 7 in od fondov za obrtniške dome 6% obresti. Do pocenitve kreditov pa bo prišlo šele, ko država vplača ves svoj delež. Število osebja ni mogoče znižati, prav tako pa tudi ne njih plače. Dividenda v višini 4% je primerna. Mnogo bolje je, da se mesto večje dividende dodeli večji zneski fondom, ker se s tem poveča varnost delniškega kapitala.

Po teh pojasnitvah je občni zbor odobril poročilo uprave ter sprejel predlog nadzorstva, da se podeli upravi razrešnica. Tudi predlog glede razdelitve čistega dobička je sprejel občni zbor tako, kakor ga je predlagala uprava.

Nato je bilo izvoljenih 5 članov v upravni, 2 pa v nadzorni odbor. Nato je predsednik Stojanović zaključil občni zbor.

Pri Mestni hranilnici v Ljubljani je bilo dvignjenih od hranilnih vlog do 10.000 din, ki so sedaj vedno takoj v celoti izplačljive, le 11,35%, to je za 6,3 milijona. Novih vlog pa je bilo v tem času vloženih za 16.750.000 din in so te narasle že na 61.177.000 din, pač jasen dokaz, da se je zaupanje v ljubljansko Mestno hranilnico povrnilo.

Francoski finančni minister Auriol je izjavil dopisniku njujorskega »Financial News« naslednje: Zakon je določil dve meji med najnižjo in najvišjo vrednostjo francoskega franka. Vlada bo ohranila naravno ravnovesje med tema me-

jama. Hitra in istočasna stabilizacija vseh velikih valut bo pripomogla k napredku zunanje trgovine, ker je stabilnost valut bistven pogoj za zboljšanje trgovine. Francoska vlada se bo pri izbiri med nadzorstvom nad tečajni valut in svobodnim sodelovanjem z drugimi narodi odločila za slednje načelo.

Ameriški finančni minister Morgenthau je odločno zavrnil vse govorce kakor da bi imela ameriška vlada namero, da zniža zlato vrednost dolarja.

Banka za mednarodna plačila v Baslu bo izplačala za leto 1936 isto dividendo ko za l. 1935.

Belgijsko posojilo za belgijske železnice v višini pol milijarde frankov je bilo že prvi dan v celoti podpisano.

Prvi angleški kovanci s podobo kralja Jurija VI. so prišli v promet. So to novci za 5 penijev.

Skupščina trgovskega združenja za srez Ljutomer

V Gornji Radgoni je bila dne 8. t. m. letna skupščina trgovskega združenja za srez Ljutomer. Predsedoval je obnemu zboru preds. združenja **Veno Vilar**. Gornjeradgonsko občino je zastopal podžupan **Snoj**, Zbornico za TOI zbornični svetnik **Jože Hrastelj**, Zvezo trgovskih združenj tajnik **Milko Gornik**, mursko-soboško združenje pa predsednik združenja **Franc Čeh** in g. **Štivan**.

Po uvodnih formalnostih in pozdravih je bila poslana brzojavna pozdravka Njeg. Vel. kralju Petru II, ter pozdravna pisma ministru za trgovino in industrijo **dr. Vrbančiču**, Zbornici za TOI v Ljubljani in zborničnemu predsedniku **g. Jelačinu**, Zvezi trgovskih združenj ter bivšemu zveznemu predsedniku **Kavčiču**.

Nato je podal predsednik svoje predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Poročilo predsednika Vilarja

Po lanskoletni žetvi se je stanje gospodarstva in tudi trgovine v nekaterih predelih naše države izboljšalo, v Sloveniji se pa žal s kakim zboljšanjem ne moremo pohvaliti. V našem srezu se je slabemu žitnemu pridelku pridružila še katastrofalno slaba vinska letina in kvalitativno slaba sadna letina.

V preteklem letu je naša država sklenila mnogo trgovinskih pogodb in kot zadnje v tej vrsti trgovinsko pogodbo z Italijo. Trgovinski promet z Nemčijo se je radi kompenzacijskega načela razvijal za nas manj ugodno. Glede trgovine z Avstrijo bi bilo omeniti, da se vse premalo brigamo za boljši izvoz vina, kar bi bilo za naš vinorodni srez največjega pomena. Doseči bi se moralo znižanje avstrijske carine za naše vino, poskrbeti za izvoz tudi v druge države ali pa za drugačno predelavo grozdja (vinske kleti).

Po dolgih pripravah se je začela likvidacija kmetskih dolgov, ki pa gospodarskih krogov ne more zadovoljiti. Rok za plačilo blagovnih dolgov je predolg. V zvezi z likvidacijo kmetske zaščite bi bilo treba rešiti vprašanje našega denarništva. To se žalibog ni zgodilo. Že pred leti smo gospodarski krogi opominjali odločilne činitelje na to, da se ne odvajamo s svojimi ukrepi našim denarnim zavodom likvidnosti, toda brez uspeha. Takrat bi se 'alo denarno in kreditno vprašanje urediti z manjšimi žrtvami, rešiti pa bi bilo s tem tudi vprašanje kmetske zaščite.

Od javnih del, za katera se bo porabil več milijarda, odpade na Slovenijo nerazmerno majhen delež. V našem srezu javnih del ni bilo na nekaterih krajih cestnih odsekih. Brezposelnost zato ni nazadovala in je postala za podeželje prava nadloga.

Kar se tiče posebej trgovine, se je morala boriti v preteklem letu s svojimi varnimi škodljivci: indu-

strijskimi prodajalnami, konsumnimi društvi, nabavljalnimi združenji, z vedno hujšo krošnjarsko nadlogo itd.

Novi državni proračun nam prinaša povišanje taks ter uvaja novo skupno banovinsko trošarino kar na 16 predmetov. Pri razdelitvi dohodkov iz skupnih banovinskih trošarin po številu prebivalstva je naša banovina hudo prikrajšana. Bojim se, da bo enako tudi pri državnem cestnem fondu, ki se nam obeta.

Naša zahteva gre za tem, da nam se davki znižajo na znosno mero.

Pogubno je naši državi favoriziranje tujega kapitala, ki ustanavlja tu velika podjetja, tovarne, veleblagovnice, izkorišča rudnike, pri vsem pa uživa najrazličnejše ugodnosti, plačuje minimalne davke, a odnaša velikanski dobiček v tujino.

Predsednik je nato omenjal mnogostransko delo združenja v preteklem letu ter jesenske zbornične volitve, ki so nam dale za zborničnega predsednika tistega moža, ki smo si ga vsi pravi trgovci želeli. Tudi razmere v Zvezi trgovskih združenj so se ugodno razčistile ter tajniško mesto dobro zasedlo. Prejšnjemu zveznemu predsedniku **Kavčiču** izreka v imenu skupščine prisrčno zahvalo za njegovo dolgoletno uspešno delo na organizatoričnem polju. Razveseljivo je dejstvo, da se v Zvezo vračajo združenja, ki so dalj časa stala ob strani.

Tudi razmere pri »Trgovskem listu« so se uredile, po zaslugi zborničnega predsednika **g. Jelačina** se je ustanovil poseben konzorcij na zadrugi osnovi, ki bo postavil list na trdno finančno podlago. Združenje je pristopilo po pooblastilu lanske skupščine h konzorciju z enim deležem.

S pozivom, da vsi trgovci stopimo na plan in se poprimemo dela za dosego boljših dnj, je končal predsednik svoje lepo poročilo!

V imenu občine Gornja Radgona je pozdravil zborovalce podžupan **Snoj**, ki je tudi prosil, naj se trgovstvo zavzame za to, da dobi Gornja Radgona vendar že enkrat svoje železniško postajo. Načrti so izdelani že 11 let, toda na kredit čakamo še vedno zaman.

Za Zbornico za TOI je pozdravil skupščino zbornični svetnik **Hrastelj**. Pojasnjeval je zadnje zbornične volitve, analiziral delo Zbornice ter obljubil zbornično pomoč v vseh vprašanih trgovskega stanu. Tajniško poročilo je podal gosp. **Baukart**. Koncem preteklega leta

je bilo v območju združenja 212 trgovskih obratov, in sicer 210 samostojnih in dve podružnici s centralo izven sreza. Razen tega še 7 podružnic s centralo v srezu ter 1 pomožni lokal. Pomočnikov in pomočnic je bilo koncem leta 1936. 83, vajencev in vajenk pa 44. Zlasti tesno je bilo sodelovanje z združenji v Murski Soboti in Dol. Lendavi, zlasti radi enotnega postopka pri izdaji nakupovalnih izkaznic. Bil je tudi skupen sestanek z zastopniki obrtniških združenj radi ustanovitve skupnega gospodarskega predstavništva.

Računski zaključek za preteklo poslovno leto izkazuje 35.868 din dohodkov ter 32.420 din izdatkov.

Po poročilu nadzornega odbora je bil zaključni račun soglasno sprejet ter dana upravi razrešnica.

Proračun za leto 1937. predvideva 36.500 din izdatkov ter prav toliko dohodkov, in je bil soglasno sprejet.

Za delegate za zvezno skupščino so bili določeni: **Rudolf Puhnjak**, **Jože Hrastelj**, **Metod Senčar**, namestniki: **Franc Seršen**, **Al. Neudauer** in **Ignac Lavrenčič**.

V imenu Zveze trgovskih združenj je nato pozdravil skupščino zvezin tajnik **Milko Gornik**. Podal je obširno poročilo o gospodarskem položaju ter najvažnejših problemih, za katerih rešitev se bore naše stanovske organizacije s Centralnim predstavništvom na čelu.

Predsednik mursko-soboškega združenja **Čeh** je sporočil pozdrave svojega združenja ter prav posebej poudaril harmonično sodelovanje med obema organizacijama. Govoril je o davčnih zadevah, o perečih vprašanih obmejnega prometa ter naglasil zlasti majno potrebo, da se v delegaciji za trgovinska pogajanja s sosedno Avstrijo in Madžarsko pritegne kot svetovalec en delegat obmejnih združenj, ki imajo osnovano tudi svoje skupno gospodarsko predstavništvo.

Na skupščini je bila sprejeta naslednja resolucija:

Zahteve trgovstva

Trgovstvo sreza Ljutomer-Gor. Radgona, zbrano na letni skupščini svojega združenja dne 8. 4. 1937 v Gornji Radgoni, ugotavlja, da se položaj trgovine v srezu v preteklem letu ne le ni izboljšal, ampak radi izredno slabe letine še celo poslabšal. Potrebni so odločni ukrepi poklicanih faktorjev, da se stanje gospodarstva temeljito popravi. V to svrhu podaja trgovstvo sreza Ljutomer-Gornja Radgona v

naslednjem svoje želje in zahteve v najaktualnejših vprašanih drž. gospodarstva in prosi, naj jih odločno upoštevajo.

1. **Državna uprava**. Temeljita decentralizacija državne uprave je nujno potrebna. Raztegniti se mora tudi na finance tako, da bo dravska banovina deležna raznih prispevkov iz skupnih dohodkov v tistem razmerju, kakor zanje prispeva. To velja posebno za razdelitev donosa skupnih banovinskih trošarin, za sredstva snujočega se drž. cestnega fonda itd.

2. **Gospodarski svet**. V ustavi predvideni gospodarski svet, ki ga zahtevajo gospodarski krogi že več let, se naj čim prej ustanovi, da izdelava delovni načrt, ki ga naše gospodarstvo nujno potrebuje.

3. **Državne, banovinske in občinske dajatve**.

a) Naše gospodarstvo ne prenese več nobenega povišanja davkov, zato se naj davki, posebno pridobnina postopoma znižajo.

b) Banovinske in občinske dajatve je po možnosti izenačiti, da ostane gospodarstvo naše banovine zmogljivo konkurence.

c) Novo uvedene banovinske trošarine podražujejo zopet nekatere vrste blaga, ki so predmet potrošnje v širokih slojih in manj premožnih. Zato se naj kot nesocialne ukinejo ali vsaj znižajo.

4. **Likvidacija kmetske zaščite** naj se izvede tako, da ostane denar v domačih denarnih zavodih.

5. **Denarno vprašanje** je v tesni zvezi s tč. 4. Reši se naj nemudoma z državno pomočjo.

6. **Brezposelnost in beračenje** postajata posebno za podeželje prava nadloga. Država oz. banovine naj organizirajo brezposelne delavce v delavskih oddelkih, ki naj izvedejo potrebna javna dela. Za onemogle ljudi naj organizirajo socialno pomoč pristojne občine.

7. **Zaščita legalne trgovine**.

a) Oblasti naj nastopajo odločno zoper neupravičeno trgovanje, posebno zoper krošnjarstvo, ki se naj vsaj za manufakturno prepove po vsej državi.

b) Ustanovitev veleblagovnic naj se ne dovoli.

c) Tuji kapital v naši državi naj ne uživa posebnih privilegijev. Urediti je tudi vprašanje zaposlitve tujih državljanov.

8. **Zakon o obrtih** se naj revizira po predlogih trg. in obrtnih organizacij, tako predvsem § 19., točka 4.

9. **Potrebe okraja**.

a) Tudi v tukajšnjem srezu je pričeti z večjimi javnimi deli, ki so leta 1936. skoro popolnoma izostala. Ta javna dela naj nadomestijo pomoč v živilih.

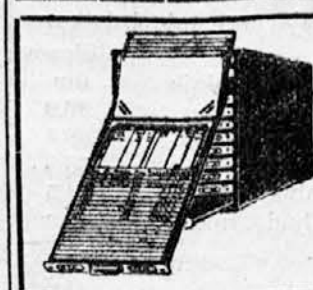
b) Gornja Radgona naj dobi že obljubljeno postajno poslopje s primernim skladiščem.

c) Izboljšati je telefonske razmere v srezu z uvedbo C-službe v Ljutomeru in Gornji Radgoni. Večerna objava na poštah naj ostane.

č) Regulacija Mure se naj izvaja v pospešenem tempu in to v vseh ogroženih odsekih.

Zakaj Italija ne sodeluje na mednarodni sladkorni konferenci

Na to vprašanje odgovarja italijanski list »Azione Coloniale« naslednje: »Ni res, da se italijanska vlada ni udeležila mednarodne sladkorne konference v Londonu, ker namerava povzdigniti sladkorno industrijo v italijanski vzhodni Afriki in potem konkurirati kartelirani mednarodni sladkorni industriji. V Somaliji obstoji ena italijanska sladkorna tovarna, ki že več let uspešno deluje. Italijanska vlada to podjetje pospešuje, ker zahtevajo tako življenjske potrebe Italije. V tem podjetju pa more sodelovati tudi tuji kapital, vendar pa mora iniciativa ostati vedno v rokah Italije. Ne more pa sodelovati v tem podjetju kapital iz onih držav, ki še do danes niso de iure priznale italijanske aneksije Etiopije.

„SOFRA“ - KARTOTEKE

predstavljajo višek preglednosti in priročnosti: Pribranile Vam bodo mnogo časa in denarja. Pišite po prospekte! Zahtevajte našega potnika, da Vam jih pokaže.

„Sofra“ - T. Soklič, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 43

Skupščina trgovskega združenja v Ormožu

Ob veliki udeležbi članstva je bila dne 12. t. m. v Ormožu letna skupščina združenja trgovcev. Predsedoval je predsednik trgovskega združenja Kuharič, Zbornico za TOI je zastopal zbornični svetnik Milko Senčar, Zvezo trg. združenj pa zvezin tajnik Milko Gornik.

Po opravljenih formalnostih in pozdravu vseh udeležencev ter delegatov, je podal predsednik Kuharič svoje poročilo, iz katerega na kratko posnemamo.

Zborujemo v težkem gospodarskem stanju. Naša trgovina je zapostavljena na vseh področjih in le močne organizacije ter zavest po potrebi stanovske solidarnosti nam bodo pomogle v borbi proti zapostavljanju trgovskega stanu.

Davčna zakonodaja je danes tako komplicirana, da bi moral že vsakdo izmed nas imeti posebnega specialista za izračunavanje davčnih obveznosti. Davkarija prav za prav le še kasira denar, finančni organi pa gospodarijo v naših obratih.

Nabavljajne zadruge, konsumi, industrijske prodajalnice, veleblagovnice, krošnjarstvo, vsi ti problemi so še vedno nerešeni. Izdaja obrtnih dovoljenj za trgovine bivšim obrtnikom, ki nimajo nikake trgovske izobrazbe, je krivična, zato je treba doseči izpremembo obrtnega zakona § 19., odst. 4.

Razmere v okolišju združenja so se v zadnjem letu celo poslabšale. Cene poljskim pridelkom so mižerno nizke, vinogradi so slabo rodili. Kvaliteta je bila sicer dobra, vendar se ni tihi mali pridelok, ki je bil dosežen, ne da vnovčiti, ker je povpraševanje po vinu majhno. Z izkupičkom za vino ne more kriti kmetovalce niti stroškov za obdelovanje vinogradov.

Edino cena živini se je nekoliko zboljšala in je upanje, da se bo radi izvoza v Italijo nekoliko dvignila. Poleg krošnjarstva in sušnarstva se pojavlja med trgovstvom nova kuga, to je nelegalna konkurenca med trgovci samimi. Mesto da bi se v skupni slogi vsi trgovci borili proti težavam, ki nas tarejo zgoraj in spodaj, se mora boriti še vsak posameznik proti svojemu stanovskemu tovarišu, ki ga hoče za nelegalno konkurenco materialno in moralno onesposobiti. Vsi stokamo radi visokih davkov, ne stremimo pa za tem, da bi dosegli vsaj minimalni zaslužek in delali v sporazumu z drugimi trgovskimi tovariši.

Tajniško poročilo je podal tajnik združenja Pevec. Koncem 1. 1936. je imelo združenje 98 članov. Pomočnikov je bilo 11, pomočnica 1, vajeincev 17 in 1 vajenka. Člani zelo neredno plačujejo članarino ter ima združenje v tem pogledu veliko truda, zato je skupščina sklenila, da se mora vsa zaostala članarina po še enkratnem predhodnem opominu izterjati, če ne gre drugače, tudi prisilnim putem. Združenje ima naročenih 30 izvodov »Trgovskega lista«, ki ga dobivajo trgovci z višjo članarino.

Računski zaključek za leto 1936, ki izkazuje 12.390 din dohodkov in 5.538,75 din izdatkov, je bil brez debate sprejet. Premožensko stanje znaša 10.004 din. Na predlog nadzornega odbora je bila dana upravi soglasno razrešnica. Proračun za leto 1937. znaša 11.500 din dohodkov ter 10.750 din izdatkov.

Po krajši debati glede članarine je bil proračun soglasno sprejet.

Nato se je javil k besedi zvezin tajnik Milko Gornik, ki je sporočil skupščini pozdrave zveznega predsedništva ter podal obširno poročilo o vseh predmetih, ki so se pretresali na seji Centralnega predstavništva trgovskih Zvez v Zagrebu. Govoril je o načinu bor-

be za upoštevanje trgovskih minimalnih zahtev, razpravljal o davčnih zadevah ter poslovanju davčnih in reklamacijskih odborov. Pojasnjeval je vse važnejše akcije Zveze in njih rezultate ter odgovarjal na razna vprašanja prisotnih članov.

V imenu Trgovske zbornice je skupščino pozdravil zbornični svetnik Milko Senčar, ki je razpravljal o denarnem združništvu, o potrebi likvidnosti denarnih ustanov, o centraliziranju denarstva ter uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov in njenih posledicah. Omenjal je trenutno boljšo izvozno konjunkturo, toda ni pozabil opozoriti, da je mrzlično oboroževanje vzrok naraščanju cen nekaterim surovinam. Kam bo to dovedlo, še ne moremo vedeti, vendar topov najbrž ne bodo pozneje

prelivali v pluge. Pojasnjeval je potrebo o ureditvi srednje-evropskega trga, ker le to bo rešilo naš vinski izvoz. Razpravljal je tudi o drugih važnejših lokalnih vprašanjih, pozival članstvo k složnosti in k večjemu zanimanju za stanovska vprašanja in za svoj stanovski strokovni tisk.

Iz dolge in obširne debate, ki se je razvila pri slučajnostih se je videlo, da se trgovstvo živahno zanima za svoje probleme, obenem pa so tudi debate pokazale, v kako obupnih razmerah živi podeželski trgovci.

Občni zbor je potekel stvarno, v lepem redu in slogi ter je članstvo odhajalo od zborovanja z vidnim zadovoljstvom, da stanovske organizacije res z vsemi dovoljenimi sredstvi delajo za napredek vsega trgovskega stanu.

Skupščina trgovskega združenja v Sl. Konjicah

V petek dne 9. aprila je bila v Slov. Konjicah letna skupščina trgovskega združenja, kateri je prisostvovalo izmed 128 članov, kolikor jih združenje šteje, nad 100 članov. Skupščino je vodil predsednik združenja Martin Šumer, ki je uvodoma pozdravil vse udeležence, posebno še zastopnika Trgovske zbornice zborničnega svetnika Antona Fazarinca, tajnika Zveze trg. združenj Milka Gornika, zastopnika sreskega načelnika Sinkoveca in banovinskega svetnika Šeliha.

Po komemoraciji članov, ki so umrli tekom preteklega leta, je podal predsednik poročilo o splošnih gospodarskih razmerah ter razmerah v okolišju domačega sreza.

Tajniško poročilo je podal Fink, prav tako tudi poročilo o računskem zaključku za leto 1936., ki je bil soglasno sprejet.

Proračun za leto 1937. z izdatki in dohodki v višini 19.400 din je bil prav tako soglasno sprejet.

Pri volitvah je bil po tajnem glasovanju z večino glasov izvoljen za predsednika združenja ponovno Martin Šumer. Kot člani uprave so bili izvoljeni naslednji gg.: Franc Založnik, Anton Valenčak, Anica Otorepec, Slov. Konjice, Franc Celec, Skalica, Franc Borlak, Zeče, Jožef Gošnik, Prevrta, Josip Kurin, Vitanje, Alojz Fijavž, Zreče, Marija Leskovar, Oplotnica, Alojz

Ribič, Ziče, Marica Salamon, Zbelovo, Davorin Kračun, Zreče. Za namestnike: Jernej Kuzman, Vitanje, Ferdo Mauher, Zreče, Ljudmila Sivec, Stranice, Anton Kolarič, Loče, Karel Repolusk, Dolič, Fric Topolšek, Slov. Konjice. V nadzorni odbor: Jurij Orož, Zreče, Josip Lepšina, Oplotnica, Konrad Pirk, Vitanje. V častni odbor: Josip Meško, Vitanje, Ivan Jerman, Oplotnica, Matija Vidmar, Zreče. V izpraševalni odbor: Martin Šumer, Anton Valenčak, Alojz Grolegar, Franc Založnik, Jernej Kuzman in Franc Celec (Oplotnica).

Delegati za zvezno predsedstvo in zvezno skupščino: Martin Šumer, Franc Hrasnik, namestniki: Ernest Tišler in Leopold Bruderman.

Člani uprave in vseh ostalih odborov so bili izvoljeni z vzklikom.

Zbornični svetnik Fazarinc je nalo podal poročilo o delovanju Zbornice ter analiziral najakutnejša vprašanja, ki zadevajo trgovski stan ter pozval članstvo k solidarnosti.

Zvezin tajnik Gornik je podal daljše poročilo o splošnem gospodarskem položaju, o delovanju Zveze, apeliral je na skupščino, da se lokalne razprtije ne izrabljajo v škodo naših stanovskih organizacij in da se v naše stanovske organizacije ne vnaša politika.

Pooblastila trgovskega ministra po novem finančnem zakonu

Čl. 73. do 75. novega finančnega zakona dajejo trgovskemu ministru med drugim naslednja pooblastila:

Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da izda po odobritvi ministrskega sveta:

1. uredbu z zakonsko močjo, s katero izpremeni in dopolni zakon o strokovnih šolah v resoru ministrstva za trgovino in industrijo;

2. uredbu z zakonsko močjo o ureditvi ministrstva za trgovino in industrijo. Z uredbama pa se zakon o uradnikih ne sme izpreminjati niti se smejo osebni razhodki povečati;

3. uredbu z zakonsko močjo o ustanovitvi inštituta za proučevanje gospodarstva.

Inštitut za proučevanje gospodarstva ima kot samostojna državna naprava nalogo, da proučuje sistematično v sodelovanju s prizadetim gospodarskimi napravami gospodarsko življenje in daje obvestila o stanju gospodarstva in njegovem razvoju.

Z uredbo se predpišejo in določijo uradniški položaji in zvanja v njih in opredelijo posebni pogoji za pridobitev teh položajev in zvanj. Glede postavitve v zvanje upravnika inštituta veljajo predpisi odstavka (2) § 49. zakona o uradnikih.

Od kredita, ki je odobren s proračunom kot subvencija zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, se določa 220.000 — dinarjev za osebne in materialne izdatke inštituta za proučevanje gospodarstva;

4. da sme izpremeniti in dopolniti uredbu o pospeševanju turizma. S to uredbo se ne sme izpreminjati zakon o uradnikih niti povečati odobreni proračunski krediti.

§ 74. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča:

1. da sme postavljati na račun kreditov, določenih s proračunom za osebne razhodke stalnemu osebju na srednjih tehničnih šolah in možkih obrtnih šolah, honorarno strokovno učiteljsko osebje; število

in vrsta določenih zvanj kakor tudi znesek ustreznih zakonitih prejemkov in kreditov se pa s temi postavitvami ne smejo prestopati. Te postavitve vrše po pristojnosti za postavljanje minister in bani po predhodnem angažiranju proračunskih mest na podstavi člena 66. zakona o državnem računovodstvu pri računovodstvenih odsekih ministrstva;

2. da sme določiti, ki mu gredo po določbah § 26. zakona o ustanovitvi in ureditvi državne razredne loterije za podpiranje narodnega gospodarstva, uporabiti za pospeševanje obrta in industrije in za pospeševanje izvoza in gospodarske propagande v inozemstvu, in to v osebju in materialnem pogledu;

3. da sme iznova odpreti državni trgovinski akademiji v Dubrovniku in Somboru.

Potrebni krediti za te akademije se poslavijo v proračun za leto 1938/39.

§ 75. 2. Veljavnost odstavka (4) § 446. zakona o obrtnih se podaljšuje do dne 31. marca 1938.

3. V § 3. uredbi ministrskega sveta z dne 12. junija 1936, št. 220.444/U, o obsegu poslovanja gradbenih obrtov, ustanovljenih pred uveljavitvijo zakona o obrtnih z dne 5. novembra 1931, se dodajejo pred besedo »upravičeni« v

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

Strojni transporti

Specialno podjetje za ekspedicijo in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih instalacij za tovarne — Oskrba dovoljenj za carinoprosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno!

četrti vrsti téle besede: »ali na podstavi obrtnega zakona (zak. člen XVII iz l. 1884.)«; v peti vrsti se nadomeščata besedi »navedenega zakona« z besedama: »navedenih zakonov«, v šesti vrsti se nadomeščata besedi »omenjenem zakonu« z besedama: »omenjenih zakonih« in v sedmi vrsti se nadomeščata besedi »prejšnjega zakona« z besedama: »prejšnjih zakonov«.

4. Združbe po zakonu o obrtnih, ki so ustanovile po določbah zakona o izpremembah in dopolnitvah obrtnega reda z dne 5. februarja 1907 zavarovanje svojih članov, obdrže pravico opravljati to zavarovanje obrtnikov in trgovcev po § 384. zakona o obrtnih.

Dvig svetovne trgovine

Ze leta 1935. se je moglo opaziti znatno zboljšanje v svetovni trgovini, preteklo leto pa je prineslo še močnejši vzpon in se je obseg zunanje trgovine v gospodarsko najvažnejših državah izboljšal v primeri z letom 1935. za približno 10%. Ta odstotek je bil v mnogih primerih celo močno prekoračen. Tako sta Belgija in Luksemburg zaznamovali porast zunanje trgovine za 23,4% in sta v tem na prvem mestu. Njun zunanjetrgovinski volumen je znašal letos 41,5 (lani 33,6) milijarde belg. frankov in odpade 21,5 (17,4) milijarde belg. frankov na uvoz in 19,9 (16,1) milijarde na izvoz.

Na drugem mestu je Kanada, katere zunanja trgovina je znašala leta 1936. 1,615 (leta 1935. 1,367) milijarde dolarjev, kar pomeni dvig za 18,1%; izvoz je dosegel 994 (826) milijonov dolarjev, uvoz pa 621 (551) milijonov dolarjev.

Precej daleč za temi državami stoji na tretjem mestu Poljska s 13,6% dvigom zunanje trgovine, ki je znašala skupno 2,023 (1,786) milijarde zlotov, in sicer uvoz 1,003 (861) milijona zlotov, izvoz pa 1,029 (1,786) milijarde zlotov. Kot vidimo, gre pri Poljski povečanje zunanje trgovine največ na račun povečanja uvoza.

Zunanja trgovina Švedske je dosegla leta 1936. okoli 3,129 (leta 1935. 2,773) milijarde kron in se je dvignila nasproti prejšnjemu letu za 12,7%. Tesno skupaj sledijo: Združene države Severne Amerike z dvigom 12,5%, Norveška z 12,4%, Češkoslovaška z 12,3% in Francija z 12%. Celotna zunanja trgovina Združenih držav severne Amerike je dosegla 4,9 (4,3) milijarde dolarjev in odpade na uvoz 2,4 (2) milijarde dolarjev, na izvoz pa 2,45 (2,2) milijarde. Uvoz se je torej povečal za 18,1%, izvoz pa za 7,5%. Češkoslovaška je uvozila za 7,9 (6,7) milijarde kron, izvozila pa za 8 (7,4) milijard, tako da beleži pri skupni vrednosti uvoza in izvoza 15,9 (14,2) milijarde dvig za 12,3%.

Francija spada med one redke države, katerih izvoz je nazadoval. Izvozu 15,5 milijarde frankov v letu 1935. stoji nasproti izvoz v letu 1936., ki je dosegel 15,45 milijarde; nazadovanje za 0,3% je sicer malenkostno, vendar pa zaradi, ker so skoraj vse druge države mogle svoj izvoz lani dvigniti. Istočasno pa se je povečal uvoz za 21,2% od 21 na 25,4 milijarde frankov. Celotna zunanja trgovina

Francije je dosegla 40,8 (36,5) milijarde.

Izvoz Anglije se je povečal le za 2,9% od 426 na 441 milijonov funtov. Uvoz pa je zrastlel za 12,3% na 849 (756) milijonov funtov, tako da se je celotna zunanja trgovina dvignila na 1,3 (1,2) milijarde funtov ali za 9,2%. Približno enak dvig zaznamuje Holandija; volumen njene zunanje trgovine se je povečal od 1,6 na 1,76 milijarde goldinarjev, t. j. za 9,4%. V primeri z Anglijo je njen izvoz in uvoz v obratnem razmerju. Izvozila je blaga za 745 (675) milijonov goldinarjev, t. j. za 10,4% več kot leta 1935., uvoz pa se je dvignil le za 7,5% na 1017 (936) milijonov goldinarjev.

Nemška zunanja trgovina se je tudi povečala, čeprav jo devizne ovire znatno otežkočajo. Celoten obseg nemške zunanje trgovine se je povečal za 6,6% od 8,4 na 8,99 milijarde mark. Uvoz je narastel za 1,4% na 4,2 (4,16), izvoz pa za 11,7% na 4,8 (4,3) milijarde mark.

Jubilej uglednega kmetijskega lista

Ilustrirani kmetijski »rokovni list« Poljoprivredni Glasnik, ki izhaja v Novem Sadu, slavi v letošnjem letu 15letnico svojega obstoja. Ta list je eden naših največjih, izredno dobro urejenih strokovnih listov. Izhaja redno vsakih 14 dni. List obravnava vsa kmetijska vprašanja, poleg tega pa izdaja uredništvo vsako leto tudi posebne, obširne zvezke o kmetijstvu posameznih banovin, kakor tudi drugih držav. Tako je n. pr. lani izdalo uredništvo zelo obširen zvezek o kmetijstvu Bolgarije. Uredništvo je do danes izdalo obširne razprave o kmetijstvu na Češkoslovaškem, v Nemčiji, v Švici itd.

Posebne pozornosti je bila deležna tudi naša Slovenija, katere posebno izdajo je oskrbel neumorni glavni urednik dr. Emil Popović pod naslovom: »Naša Slovenačka«.

V petnajstih letih neumornega dela je uredništvo izdalo 320 zvezkov, od tega 22 posebnih izdaj.

Uredništvu tega širom Jugoslavije dobro znanega časopisa naše iskrene čestitke! »Poljoprivredni Glasnik« priporočamo vsem, ki se zanimajo za dobro strokovno čtivo. Interesenti dobe nekaj zvezkov na ogled, če javijo svoj naslov na: Uredništvo »Poljoprivrednog Glasnika«, Novi Sad.

Nova palača v Beogradu

V »Politiki« čitamo, da se namerava zgraditi v Beogradu velika palača, v kateri je nameščeno predsedništvo vlade, uprava drž. monopolov in katastrski oddelek finančnega ministrstva. Palača bo veljala okoli 40 milijonov din in bo ena največjih palač v srednji Evropi. Njena fronta bo dolga 186 m, zazidana ploskev pa bo merila 15.000 m².

Naj se nam oprostijo, če se mi za to palačo ne navdušujemo. Ne zato, ker ne bi privoščili Beogradu, da se olepša še z novo palačo, temveč edino iz zdravega gospodarskega razloga, ker smo mnemnja, da nam še na vseh koncih in krajih manjka stokrat bolj potrebnih reči, kakor pa so razne palače. Naše gospodarsko stanje še dolgo ni takšno, da bi si mogli dovoljevati luksuz palač. Vse te palače, kakor vsi oni luksuzni avtomobili, ki se še neprestano nabavljajo na državne stroške, so le dokaz, da živimo čez mero potratno.

Dokler je stanje v večini vasi mnogo pod evropskim povpreč-

jem, dokler morajo dva in trije bolniki ležati po bolnišnicah v eni postelji, dokler je naše cestno omrežje v sedanjem obupnem stanju, dokler nimamo niti najbolj potrebnih železniških zvez, dokler niso urejena naša pristanišča, dokler ni še rešenih na stotine drugih, mnogo bolj važnih vprašanj, tako dolgo so palače le drag in škodljiv luksuz.

Zidanje palač ne pomeni niti pospeševanja gradbene delavnosti, temveč samo zabijanje narodnega premoženja v neproduktivne namene. Mi, ki smo reven narod, smemo izdajati svoje revne dinarje predvsem v produktivne namene, da na ta način nacionalni dohodek povečamo. Vsaka investicija mora pomeniti povečanje narodnega premoženja, palače pa takšnega povečanja ne pomenijo.

Več ko zadosti denarja smo izdali že za samo reprezentativne namene, čas je, da zavladava pri nas načelo zdrave gospodarnosti, da investiramo svoj ubogi denar le za rentabilne in koristne namene.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 22. aprila ponudbe za dobavo elektromotorja, svinčenih cevi, ventilov, okovja iz medi, eter-nit šablona, kluk, pocinkanih žebličkov in dr. in do 29. aprila za dobavo registrirane barometra.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 22. aprila ponudbe za dobavo 160 zračnih dvodelnih spojk za bakreno žico in do 13. maja za dobavo 1.000 kg tovotne masti in 1.000 kg olja za mazanje.

Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 22. aprila ponudbe za dobavo 25.000 kg testenin, do 5. maja za dobavo olja za instrumente, amonijaka, solne kisline, čistega alkohola, raznih žebličkov, raznega papirja, filmov in dr., do 7. maja za dobavo večje množine jeklenih cevi brez šiva in do 15. maja za dobavo 10.000 letnih in 2.500 zimskih mornarskih maj in 15.000 parov bombažnih nogavic.

LICITACIJE:

Dne 17. aprila bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 20 tisoč kg fižola, dne 19. aprila za dobavo 4.500 kg olja in 27. aprila za dobavo 12.000 kg svinjske masti za potrebe ljubljanskega garnizona.

Pri ekonomskem odelenju gen. direkcije drž. železnice v Beogradu bodo ofertne licitacije in sicer: dne 21. aprila za dobavo barv v prahu, dne 22. aprila za dobavo železne pločevine, dne 23. aprila peresnega jekla, raznih trakov za tapetnike, dne 24. aprila tapetniškega materiala, kovine v blokih in legure v kockah in palicah, dne 26. aprila raznih lakov in cina v blokih, dne 27. aprila raznega usnja, bakra in sredstev za varjenje bakra, dne 28. aprila za dobavo medeninatega in tekstilnega materiala za čiščenje, dne 5. maja mazalnih blazin in stena za predelavo brončenih odstružkov v novo bronco (ca. 1 milijon kg), dne 7. maja železne strešne pločevine ter emajlastih lak barv, dne 8. maja dekstrina ter bandaž (kolesnih obrobov), dne 10. maja repičnega olja, dne 11. maja kavčukastih cevi, dne 12. maja usnjenih jermenov, dne 13. maja jermenov in gurt za vagonška okna, dne 14. maja raznega maziva, dne 15. maja gumijastega materiala, dne 18. maja sredstev za varjenje železa, dne 19. maja električnega inštalacijskega materiala, dne 21. maja železa in dne 22. maja za dobavo pocinkane in bele pločevine. Licitacije bodo samo za domači material.

Dne 22. aprila bo pri Glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu licitacija za dobavo 4.000 mask in 2.000 parov rokavic proti komarjem.

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih

Telefon št. 27-67

IVAN GENUSSI
LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 17c

Zaščitne barve proti rji

Vsem industrijam, tovarnam, kov. obratom, pleskarjem itd. priporočamo zanesljivo sredstvo proti rji, pari, kislinam, vplivom vode itd.: barve znamke „SIAL“.

„SIAL“ D. D., BOROVNICA

Prodajno zastopstvo za Slovenijo:

Milan D. Česnik, Ljubljana, Slomškova 12

Zahtevajte prospekte in vzorce.

Veletrgovina kolonialne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Doma in po svetu

V četrtek zjutraj je govoril po radiu našim izseljencem dr. Korošec. Najprej je oznanil, da bodo radijske oddaje za izseljence postale redne, kakor hitro bo beograjska kratkovalna oddajna postaja dovolj okrepljena. Nato je govoril o treh glavnih idejah, ki se naj uveljavijo. Vsi državljani Jugoslavije se morajo čutiti enakopravni in zadovoljni. Drugi veliki cilj je ohranitev miru. Tretja glavna skrb pa, da se zavaruje prava demokracija. Demokracija je neprecenljiva pridobitev človeštva, ker ščiti njegovo dostojanstvo. Naš narod ima smisel za svobodo in demokracijo in zato odklanja tako komunizem kot fašizem. Nato je govoril dr. Korošec o gospodarski politiki. Naglasil je potrebo načrtnega gospodarstva. V tem pogledu so demokratske države več napravile ko nedemokratske, ne da bi pri tem tako pritisikale svoje državljane, kakor to delajo diktatorske. Potrebno je načrtno, ne pa dresirano gospodarstvo! Izvajanje načrtnega gospodarstva mora biti odvisno od svobodne volje državljanov.

Izmed Ineni in Ruždi Aras bo sta obiskala Kragujevac, nato pa Sarajevo, kjer jima pripravljajo

Zahtevajte povsod pristni zdravstveni liker

izdelek veležganjarne in rastlinske destilacije

Fr. Zaletel

ŠT. VID nad LJUBLJANO

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

PRODUKTA

tovarna za kis in kemične proizvode

družba z o. z.

LJUBLJANA

Poštni predal 35
Telefon št. 21-61

Natural kis 12%
Vinal kis 9%
Estragon kis za vlaganje 12%
Ocetna kislina 70% in 80%
Ledocet 100%
Kristalna soda
Karlovarska sol
Glauberjeva sol
Soda bicarbona

posebno slovesen in pristrčen sprejem.

Ob priliki obiska turškega ministrskega predstavnika je bila v Beogradu otvorjena tudi velika razstava turške upodabljajoče umetnosti.

Turški novinarji, ki so prišli v Beograd v spremstvu ministrskega predstavnika Izmet Inenija, so obiskali Sokolski dom in se zlasti zanimali za organizacijo jugoslovanskega sokolstva.

Minister Janković je na sestanku učiteljev, pristašev JRZ, imel daljši govor, v katerem je tudi napovedal, da bo vlada zvišala uradniške plače, kakor hitro ji bo to finančni položaj dovolil.

Zagrebska policija poroča, da je prišlo dne 14. t. m. v Zagrebu med več visokošolci najprej do prerekanja, nato pa do krvavega pretepa ter je bil en visokošolec ubit, več pa ranjenih. Univerza v Zagrebu je zaprta. Dr. Maček je izdal na dijake poseben poziv, v katerem pravi, da so se dijaki pod vplivom tujih idej razdelili na dva tabora. Le tam, kjer ni vere v poštenje in pravico, se bore politični nasprotniki med seboj z nasiljem. Med hrvatskimi dijaki pa se ta kuga ne sme razširiti.

Silno se baje zanima tujina za beograjski velesjem. Dosedaj je že zagotovljeno, da bodo zgradile svoje lastne paviljone: Madjarska, Českoslovaška, Avstrija, Nemčija, Francija in Italija. V Beogradu pa upajo, da bodo zgradile svoje paviljone še nekatere druge države.

Proračun mesta Subotice finančno ministrstvo ni potrdilo, ker je občinska doklada previsoka. Finančni minister zahteva, da se zniža do 48 na 43%.

Zakonski načrt o elektrifikaciji je bil pri gradbenem ministrstvu dokončan ter poslan zbornicam v izjavo.

»Deutsche Zeitung«, bivša »Gillier Zeitung« v Celju je prenehala izhajati. Izhajala je že 62 let.

Vsi delavci v Zenici so stopili v stavko, ker ni hotelo podjetje povisati mezd nekvalificiranim delavcem.

Otvoritev pariške svetovne razstave je odgodena na 30. maj.

Mussolini bo obiskal, kakor zatrjuje »Magyarország« že v začetku maja Budapešto. Vest pa je treba sprejeti z vsjo rezervo, ker so se doslej še vse napovedi Mussolinijevega odhoda v tujino izkazale kot neresnične.

Španski monarhisti so zbrali za gen. Franca 100.000 funtov. Mnogi so darovali v ta namen tudi zadnje dragocenosti. Sedaj se boje, da bodo vse njih žrtve zaman in da bo obnova monarhije v Španiji nemogoča, ker je postalo nasprotje proti monarhiji preveliko.

»Thüringer - Gauzeitung«, ki je narodno socialističen list, odgovarja nekemu bralcu na njegovo vprašanje o položaju na španskih bojiščih z naslednjim dvotipom: »Katero mesto je največje na svetu? — Madrid! — Zakaj?« — Ker korakajo Francovi bataljoni že mesec dolgo zmagovito skozi njegova predmestja, a niso še prišli niti do srede Madrida.

Bolgarsko bo zastopal na svečanostih kronanja v Angliji princ Ciril.

Lozanska univerza, na kateri je nekoč bil vpisan tudi Mussolini, je podelila Mussoliniju častni doktorat za socialne in politične vede.

Nogometno tekmo med Francijo in Italijo je italijansko moštvo odločevalo. Nekateri pišejo, da navaja Italija kot vzrok odpovedi, strah, da bi komunisti uporabili tekmo za velike protifašistične demonstracije. Francoski listi pa pišejo, da ne pusti Mussolini italijanskih nogometašev v Pariz, ker bi potem videli, kako silno so neutemeljene vesti, ki jih razširja fašistični tisk o neredih v Franciji.

Českoslovaška vlada je odločno demantirala vesti italijanskega novinarja, češ da bi pristalo na letališčih Českoslovaške več sovjetskih letal, ki so bila namenjena v Španijo. V resnici se ni nobeno sovjetsko letalo letos prišlo v Českoslovaško, ker se odprla redna zračna zveza med Moskvo in Prago šele 1. majnika.

V Rimu se je ustanovila d. d. Italo-Jugo za pospeševanje trgovine med Italijo in Jugoslavijo. Delniška glavica znaša 60.000 lir, predsednik družbe je marki Gonzaga.

Indijsko-japonska trgovinska pogodba je bila parafirana.

Etiopci so začeli v velikanskem številu bežati iz Etiopije v angleško Somalijo. Angleške oblasti so že ukrenile vse potrebno za prehra-

no teh Etiopcev. Italijanska letala so skušale beg Etiopcev preprečiti.

V 24 urah sta preletela 16.000 km dolgo pot iz Tokia v London japonska letalca Jinuma in Cukagaši.

Upravitelj ribarske centrale na državnem posestvu v Belju Dušan Ivković je izvršil samomor, ko je prišlo na dan, da je poneveril 140 tisoč dinarjev.

9 samomorov je bilo v zadnjem tednu v Ljubljani. Samo tri samomorilce so mogli rešiti. Skoraj vsi so šli v smrt zaradi gmotnih skrbi. Med njimi sta bila dva trgovca.

Dva italijanska bombarderja sta trčila nad letališčem v Forliju. Vseh 9 mož posadke je bilo ubitih, med njimi dva podpolkovnika.

Ljubljanski trg

Ljubljanski živilski trg je bolj slabo založen. Za uvoženo zelenjavo je zanimanje padlo. Solata se prodaja povprečno po 6 din kilogram. Na trgu se je pojavil uvoženi grah, ki se prodaja po 7—10 din kg. Prodaja se tudi že zgodnja koleraba, ki pa je še precej draga, namreč 16 din za kg. Seveda je ta koleraba iz tujine. Domači pridelki so neprimerno cenejši. Tako se prodaja solata po 2 din.

Primanjkuje na trgu semenskega krompirja. Deloma je krivo temu pomanjkanju slabo vreme, zaradi katerega je sploh dovoz na trg slabši.

Jajca so se pocenila in se prodajajo povprečno po pol dinarja kos. Za 10 din pa se dobi 22 jajc in večjih celo 24. Perutnine je na trgu malo, a kar jo je, ni posebno dobre kakovosti. Kljub temu pa je cena perutnine precej visoka.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 17. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Filozofija Pavla Petriča — 19.50: Pregled sproveda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.20: Pisana muzikalna revija, pri kateri sodelujejo člani radijske igralske družine, radijski orkester in njegovi solisti. Sestava in vodstvo: Jožek in Ježek — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Plošče.

Nedelja, dne 18. aprila. 8.00: Telovadba (vodi prof. Dobovšek) — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 8.45: Verski govor (Jože Jagodic) — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Ruski sekstet, vmes igra na saksofon N. Nikolič ob spremljevanju klavirja (M. Lipovšek) — 10.30: Rezervirano za prenos — 12.00: Plošče — 12.10: Koncert radijskega orkestra — 13.00: Čas — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 16.00: Prenos iz Konjic: Pevski koncert zbora Kat. izbor. družstva — 17.00: Kmet. predavanje: Gospodarska in denarna kriza ter kmečke zadruge (ravnatelj dr. Basaj) — 17.20: Veselo popoldne. Sodelujejo: Svetozar Banovec, ga. Kolarjeva in Stanko Avgust ter Veseli bratci — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Zene v Njegoševi poeziji — 19.50: Slovenska ura: a) Slovenska duhovna pesem (izvaja pevski zbor I. dr. klas. gimnazije pod vodstvom g. Kramolca) b) Začetki slov. slovstva (dr. Ivan Grafenauer) — 20.30: iz slovanskih oper. Sodelujeta ga. Suštar-Maroltova in radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Pesmice za kratak čas. Poje Mirko Jelačin s spremljevanjem klavirja (prof. M. Lipovšek).

Ponedeljek, dne 19. aprila. 12.00: Koračnice (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Koncert francoskih pesmic (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura: Utrjevanje (dr. A. Breclj) — 18.20: Ingelbrecht: Zadnje igrčke (plošče) — 18.30: Slovenska narodna pesem (France Marolt) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura: Vido (Otok smrti) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Prenos simfoničnega koncerta iz Uniona — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Godba za ples in pesmice vmes (plošče).

MESTNA OBČINA LJUTOMER

odda ob banovinskih cestah v centru mesta, na periferiji in v neposredni bližini kolodvorov velika in manjša stavbišča, pripravna za gradnjo tovarn, pa tudi stanovanjskih poslopj, pod zelo ugodnimi pogoji